

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ**

Голик В.А., Тулінов В.С.

**ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА
Теоретичний розділ
(у схемах)**

Альбом схем

**Кривий Ріг
2017**

УДК: 355.541.2 (076.5)
ББК: Ц432я7
Г 37

*Рекомендовано до друку
Вченою радою ДЮІ МВС України
протокол № 12 від 29.06.2017*

Автори:

Вогнева підготовка (теоретичний розділ): Альбом схем : навч. посіб. / уклад. : А.В. Голик, В.С. Тулінов - Донецький юридичний інститут, 2017. – 145 с.

Рецензенти:

Монастирський В.М. – Доцент кафедри військової підготовки Черкаського Національного Університету ім.Богдана Хмельницького, к.п.н., доцент

Свістунів Є.В. – Заступник начальника управління – начальник відділу професійного навчання УКЗ ГУНП в Донецькій області, підполковник поліції

Альбом-схем теоретичного розділу дисципліни «Вогнева підготовка» укладено з урахуванням програми навчально дисципліни для курсантів та слухачів усіх форм навчання Донецького юридичного інституту МВС України висвітлює найважливіші питання вогневої підготовки, серед яких одним із провідних є питання розвитку професійних здібностей у володінні табельною вогнепальною зброєю.

В альбом-схем включений основний теоретичний матеріал щодо улаштування матеріальної частини вогнепальної зброї, вимог інструкції із заходів безпеки при поводженні зі зброєю (наказ МВС України №70 від 01.02.2016).

Альбом-схем рекомендований з метою надання методичної допомоги під час проведення занять, а також під час підготовки до них. Альбом-схем може бути використано практичними працівниками Національної поліції України в системі службової підготовки.

© Голик В.А., Тулінов В.С.
укладення, 2017
© ДЮІ МВС України, 2017

ЗМІСТ

ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

1	ЗАДАЧІ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ	5-10
2	ВИМОГИ ОЦІНЮВАННЯ	9-14
3	КЛАСИФІКАЦІЯ ЗБРОЇ	15-18
4	ОСНОВИ СТРІЛЬБИ. БАЛІСТИКА	19-31
5	УЛАШТУВАННЯ АВТОМАТА КАЛАШНИКОВА	32-42
6	УЛАШТУВАННЯ ПІСТОЛЕТА МАКАРОВА	43-66
7	9ММ ПІСТОЛЕТ ФОРТ-12	67-89
8	ІНСТРУКЦІЯ ІЗ ЗАХОДІВ БЕЗПЕКИ ПРИ ПОВОДЖЕННІ ЗІ ЗБРОЄЮ (НАКАЗ МВС УКРАЇНИ №70 ВІД 01.02.2016	90-138

Основні нормативні документи, що регламентують порядок поводження зі зброєю, проведення практичних стрільб, оцінювання рівня знань з вогневої підготовки....139

Перелік умовних скорочень та аббревіатур.....140

Література.....141

ПЕРЕДМОВА

Вогнева підготовка – це складова частина професійної підготовки курсантів вищих навчальних закладів МВС України, це система навчальних заходів, спрямованих на засвоєння теоретичних і практичних навичок, необхідних для забезпечення високої готовності органів та підрозділів внутрішніх справ.

Основною метою вивчення дисципліни „Вогнева підготовка” є підготовка фахівців для Національної поліції України, які повинні відповідати вимогам, які пред’являються законом України „Про Національну поліцію” та наказами МВС України.

Основними завданнями вогневої підготовки є:

- Вивчення правових підстав та порядку застосування зброї;
- Вивчення матеріальної частини зброї та заходів безпеки при поводженні з нею;
- Навчитися швидко готуватися до стрільби, вести вогонь по нерухомих цілях та тих, які раптово з’являються з різних положень;
- Навчитись правильно застосовувати зброю в реальних умовах оперативно – службової діяльності.

В основу навчання та виховання курсантів на заняттях з вогневої підготовки повинні бути покладені вимоги Конституції України, рішення уряду, накази Міністра внутрішніх справ України.

1. ЗАДАЧІ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ

Вогнева підготовка

складова частина професійної підготовки курсантів навчальних закладів із специфічними умовами навчання

система навчальних заходів, спрямованих на засвоєння теоретичних і практичних навичок

Основні задачі вогневої підготовки

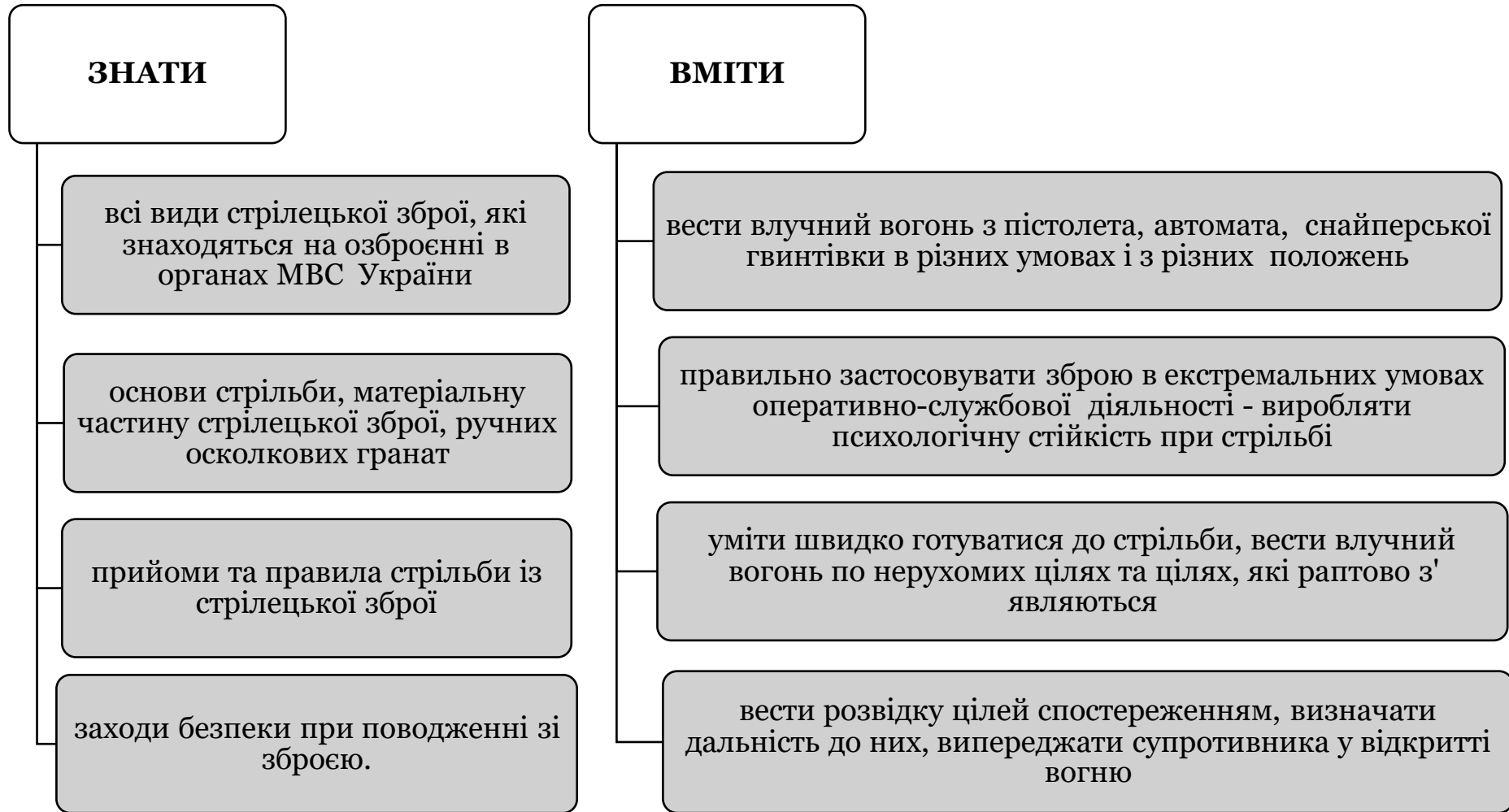
Вивчення правових підстав та порядку застосування зброї

Вивчення матеріальної частини зброї та заходів безпеки при поводженні з нею

Навчитися швидко готуватися до стрільби, вести вогонь по нерухомих цілях та тих, які раптово з'являються з різних положень

Навчитись правильно застосовувати зброю в реальних умовах оперативно – службової діяльності

З ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТ ПОВИНЕН:

**ДО ПРАКТИЧНИХ СТРІЛЬБ
КУРСАНТ ДОПУСКАЄТЬСЯ**

тільки після отримання позитивної оцінки

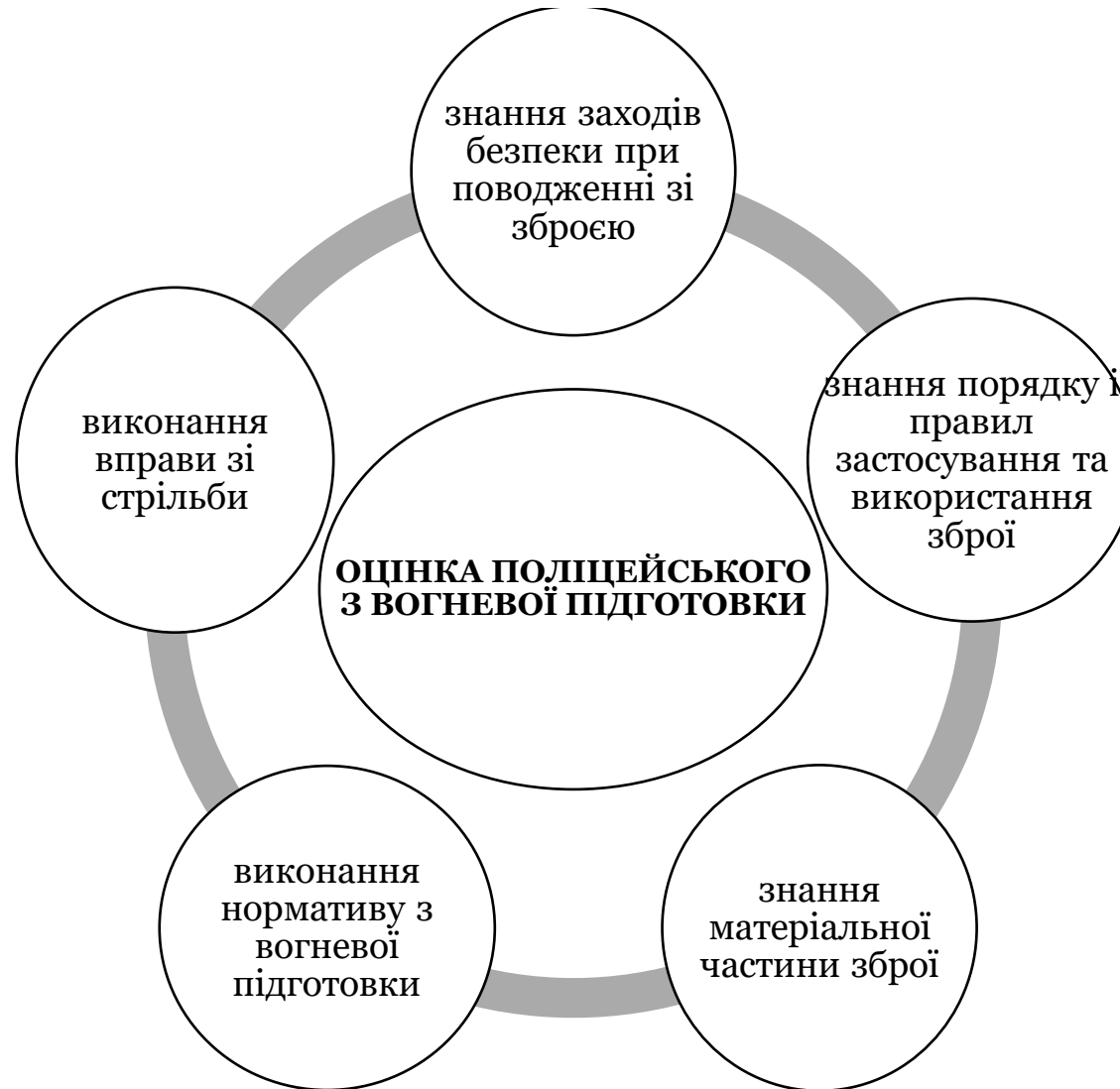
за знання матеріальної
частини зброї

прийомів та правил
стрільби

заходів безпеки при
поводженні зі зброєю

умов виконання вправ
навчальних стрільб

2. ВИМОГИ ОЦІНЮВАННЯ

- Оцінка поліцейського за знання заходів безпеки при поводженні зі зброєю
- порядку і правил її застосування та використання
- матеріальної частини зброї

письмове виконання 5 тестових завдань по кожному з напрямів та відповідно до критеріїв, передбачених пунктом 1 розділу XIV наказу МВС України від 26.01.2016 №50

- Оцінка поліцейського за виконання нормативу з вогневої підготовки
- Оцінка поліцейського за виконання вправи зі стрільби

визначається за критеріями, передбаченими відповідним нормативно-правовим актом, який регулює цей вид діяльності. (Наказ МВС України від 20.09.2016 №900)

ОЦІНКА ПОЛЦЕЙСЬКОГО З ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ СТАНОВИТЬ

5 – «відмінно»

отримано не менше трьох оцінок, у тому числі за виконання вправи зі стрільби, «відмінно», а решта – «добре»

4 – «добре»

отримано не менше трьох оцінок, у тому числі за виконання вправи зі стрільби, не нижче ніж «добре»,

3 – «задовільно»

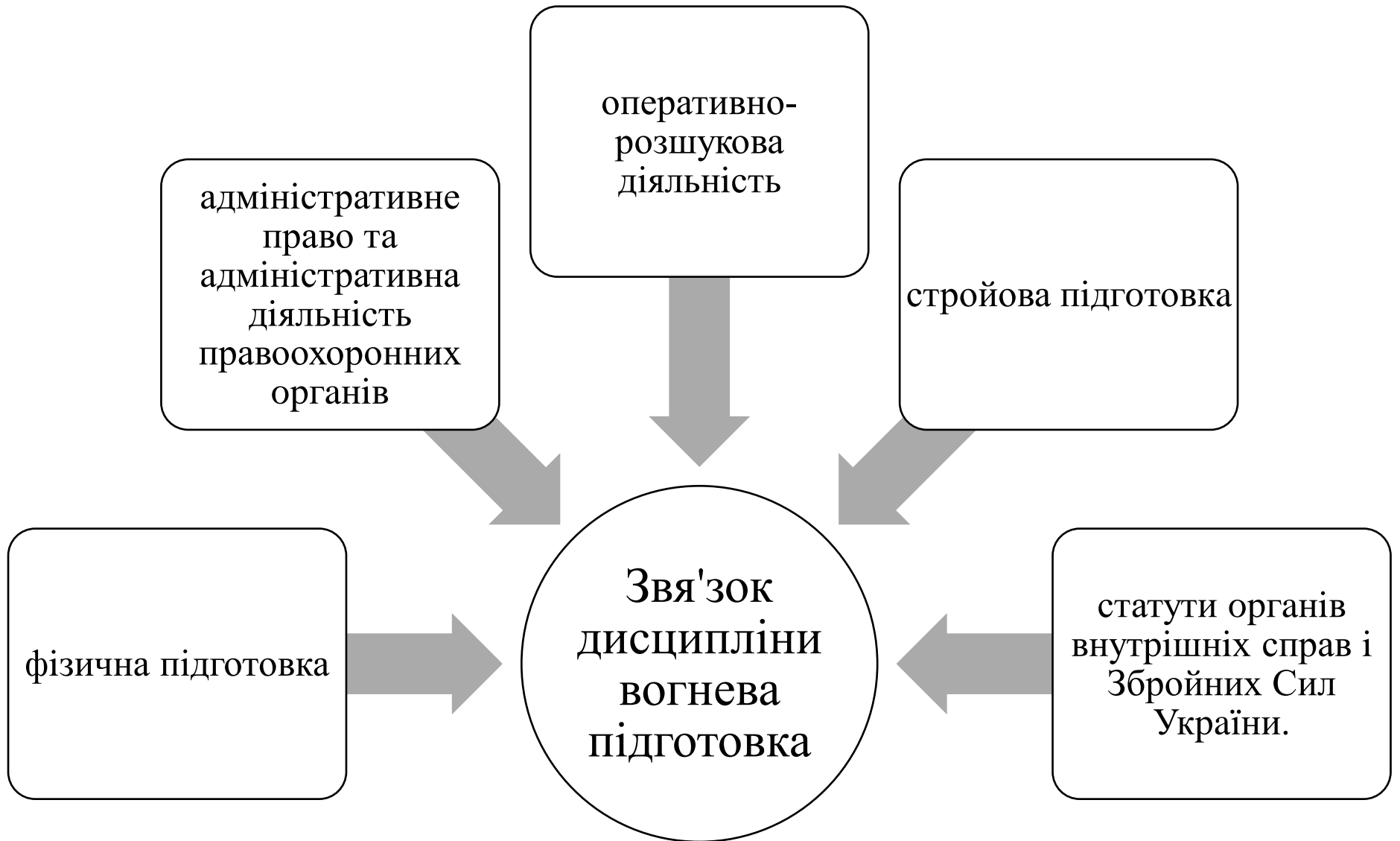
отримано всі оцінки не нижче ніж «задовільно»

2 – «незадовільно»

у всіх інших випадках

3. КЛАСИФІКАЦІЯ ЗБРОЇ

СТРІЛЕЦЬКА ЗБРОЯ ЗА БОЙОВИМИ ЯКОСТЯМИ ПОДІЛЯЄТЬСЯ НА ВИДИ

Пістолет

- вид ручної вогнепальної зброї для стрільби однією рукою.

Револьвер

- індивідуальна багатозарядна нарізна короткоствольна стрілецька зброя з барабаном, що обертається, для стрільби на дистанцію до 100 м.

Пістолет-кулемет

- індивідуальна стрілецька автоматична зброя для враження живої сили супротивника на відстані до 200 м. Від автоматичних гвинтівок відрізняється використанням пістолетних набоїв.

Автоматичний карабін

- в англomовних країнах відомий як **штурмова гвинтівка**, у пострадянських країнах як **автомат** — ручна індивідуальна автоматична вогнепальна зброя, призначена для враження живої сили противника в ближньому бою і здатна створювати велику щільність вогню. Головною відмінністю карабінів є вкорочена довжина їх ствола до 40-50 калібрів у порівнянні з 70 і більше калібрами для стволів гвинтівок.

Гвинтівка

- особиста стрілецька зброя з гвинтовими нарізами у каналі ствола, що призначена для ураження супротивника (цілі) вогнем, багнетом та прикладом.

Ручний кулемет

- стрілецька автоматична зброя, різновид кулемету, який переноситься на полі бою одним бійцем, дає можливість вести прицільну стрільбу без використання зброярського станку та призначений для знищення живої сили і ураження вогневих засобів противника.

Станковий кулемет

- автоматична зброя, кулемет, встановлений на спеціальному станку, використання якого забезпечує певну стійкість зброї, зручність його наведення і високу влучність стрільби по наземних і повітряних цілях. Кулемет називається станковим, якщо його конструкція передбачає установа на станок для стрільби. Якщо він також може використовуватися як ручний, то називається єдиним.

Великокаліберний кулемет

- кулемет калібру 8—15 мм, призначений для боротьби з легкоброньованими наземними цілями (бронетранспортерами), вогневими точками і цілями, які перебувають за невеликими укриттями, на дальності до 1000 м, а також для ведення вогню по скупченнях піхоти та транспорту на дальності до 1500 м і по повітряних цілях, що летять на висоті до 1500 м.

Підствольний гранатомет

- вогнепальна зброя, призначена для ураження броньованої техніки, фортифікаційних споруд або живої сили противника за допомогою спеціальних боеприпасів гранатометних гранат, що об'єднують в одному корпусі гранату і металевий заряд, розміщені в гільзі. Цей різновид гранатомету зазвичай встановлюється на ручну стрілецьку зброю, частіше всього — на автомат, та конструктивно пов'язаний з автоматичною зброєю.

Автоматичний гранатомет

- вогнепальна автоматична зброя, призначена для ураження живої сили і неброньованих засобів противника гранатою. Стрільба може вестися зі станка-триноги або зі спеціальних танкових, бронетранспортерних, вертолітних, корабельних установок, пристосованих для такого виду зброї.

4. ОСНОВИ СТРІЛЬБИ. БАЛІСТИКА

ВНУТРІШНЯ БАЛІСТИКА

- це наука, що займається вивченням процесів, які проходять під час пострілу, і в особливості під час руху кулі (гранати) по каналу ствола.

ПОСТРІЛ

- викидання кулі з каналу ствола енергією газів, які утворюються при згоранні порохового заряду

ПРИ ПОСТРІЛІ ВИДІЛЯЮТЬСЯ 4 ПОСЛІДОВНИХ ПЕРІОДИ

- **попередній** - горіння порохового заряду у постійному обсягу. Воно продовжується від початку горіння порохового заряду до повного врзання оболонки кулі у нарізи ствола. Тиск газів при цьому досягає розміру, достатнього для того, щоб куля зрушила з місця та своєю оболонкою врзалась у нарізи каналу ствола на повну глибину.
- **перший або основний** - горіння порохового заряду у швидко змінюемому обсягу. Він продовжується від миті, коли досягнутий тиск форсирування та куля почала свій рух і до кінця горіння порохового заряду. Тиск газів при цьому швидко зростає та досягає найбільших розмірів (3000 кг/см). Цей тиск називають максимальним
- **другий** - розширення постійної кількості дуже стиснутих нагрітих газів. Він продовжується від кінця горіння порохового заряду до миті вильоту кулі із каналу ствола. Тиск при цьому швидко зменшується, та у дульного зрізу дульний тиск складає 200 – 600 кг/см.
  - **Примітка:** у деяких видів стрілецької зброї, особливо у короткоствольних, цей період може бути відсутнім, тому що порохований заряд згорає до момента вильоту кулі із каналу ствола не повністю
- **третій, або період після дії газів** - дія порохових газів на кулю після вильоту її з каналу ствола. Він продовжується від миті закінчення дії газів на кулю. У кінці цього періоду куля буде мати найбільшу швидкість. Швидкість витоку газів 1200 -2000 м/с

ВІДДАЧА ЗБРОЇ

- називається рух зброї назад під час пострілу

КУТ ВІЛЬОТУ КУЛІ (ГРАНАТИ)

- кут між напрямком осі каналу ствола до пострілу та й напрямком у момент вильоту кулі з каналу ствола

ПОЧАТКОВА ШВИДКІСТЬ КУЛІ

- Швидкість руху кулі біля дульного зрізу ствола .
- Величина початкової швидкості залежить від довжини ствола, ваги кулі і ваги заряду, а також щільності заряду

СТІЙКІСТЬ СТВОЛА

- здатність його стінок витримувати визначений тиск порохових газів у каналі ствола

ЖИВУЧІСТЬ СТВОЛА

- здатність витримати визначену кількість пострілів, після якого він зношується та губе свої якості

РЕЖИМ ВОГНЮ

- називають найбільшу кількість пострілів, яку можна виконати за визначений проміжок часу без втрат для матеріальної частини зброї, безпеки та без погіршення результатів стрільби

**ПРОБИВНА ДІЯ ЛЕГКОЇ
КУЛІ (9,6 гр.) ПІД ЧАС СТРІЛЬБИ ІЗ ГВИНТІВКИ ЧИ КУЛЕМЕТА НА
ВІДСТАНІ 100 м. ПРИ ВЛУЧЕННІ ПЕРПЕНДИКУЛЯРНО ДО
ПОВЕРХНІ ПЕРЕШКОДИ**

стальна плита завтовшки 6 мм

прошарок гравію або щебню до 12 см

кирпичну стіну до 15 см

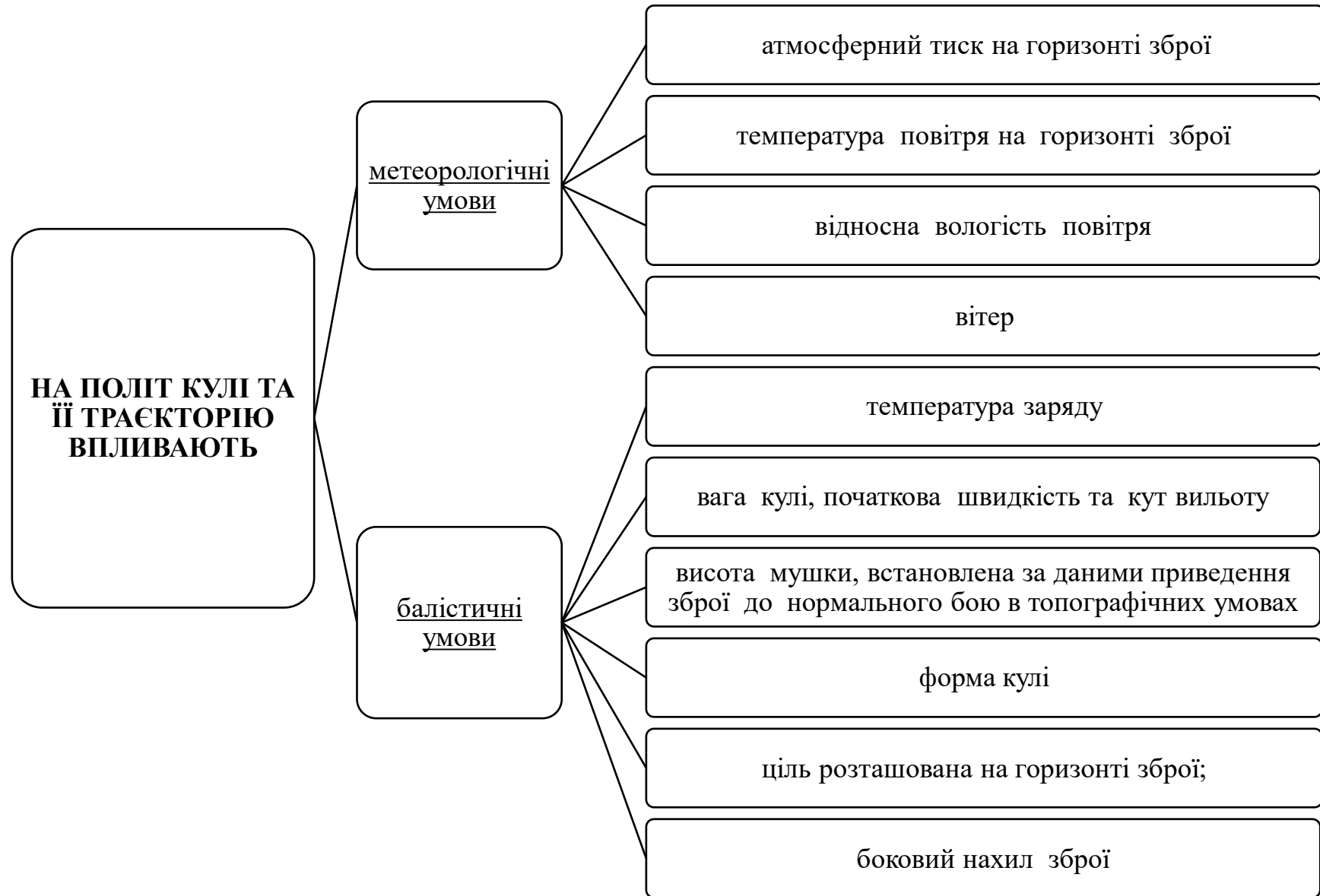
прошарок піску, землі, дубу до 45 см

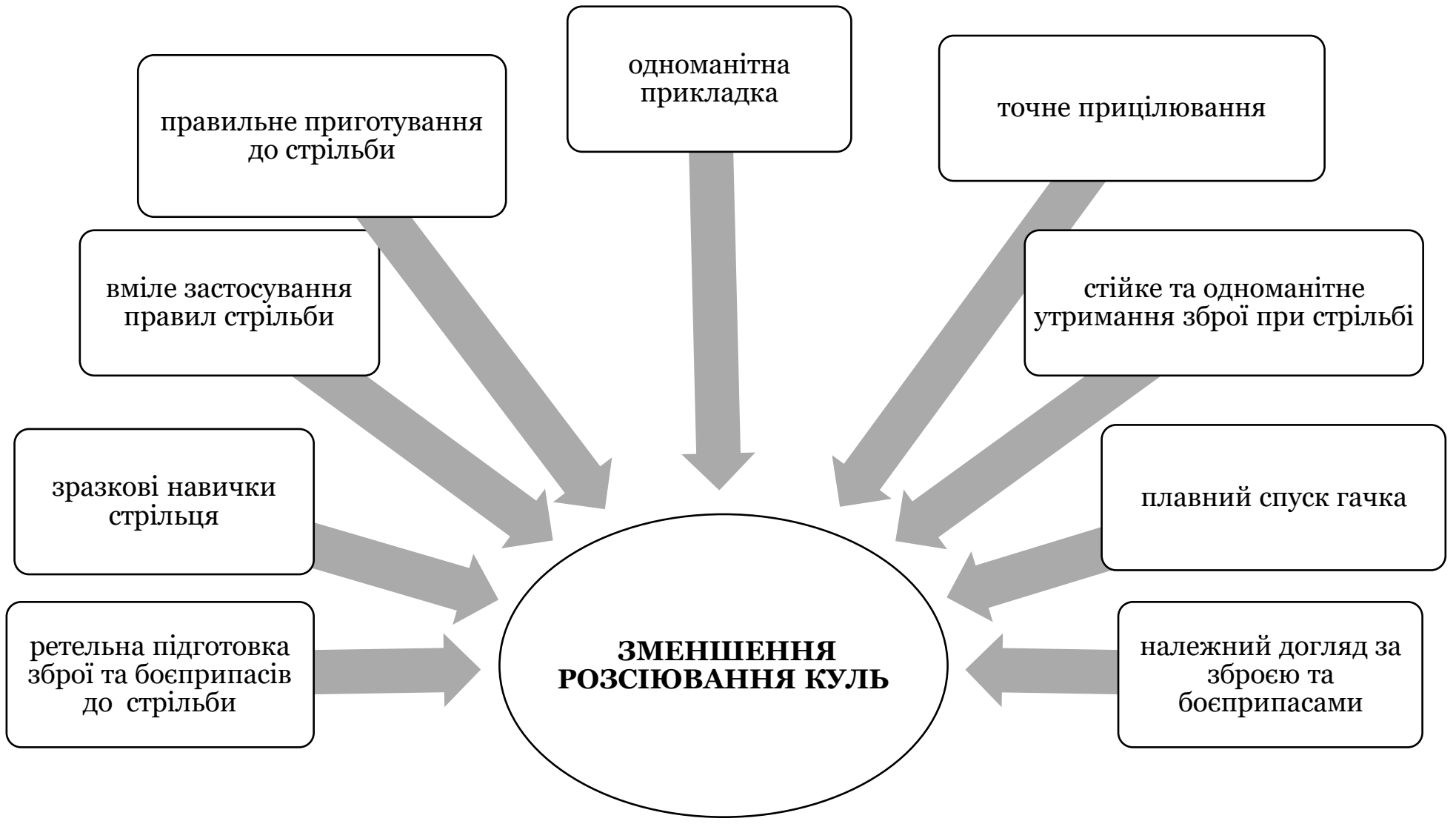
стінку із соснового дерева до 50 см

ЗОВНІШНЯ БАЛІСТИКА

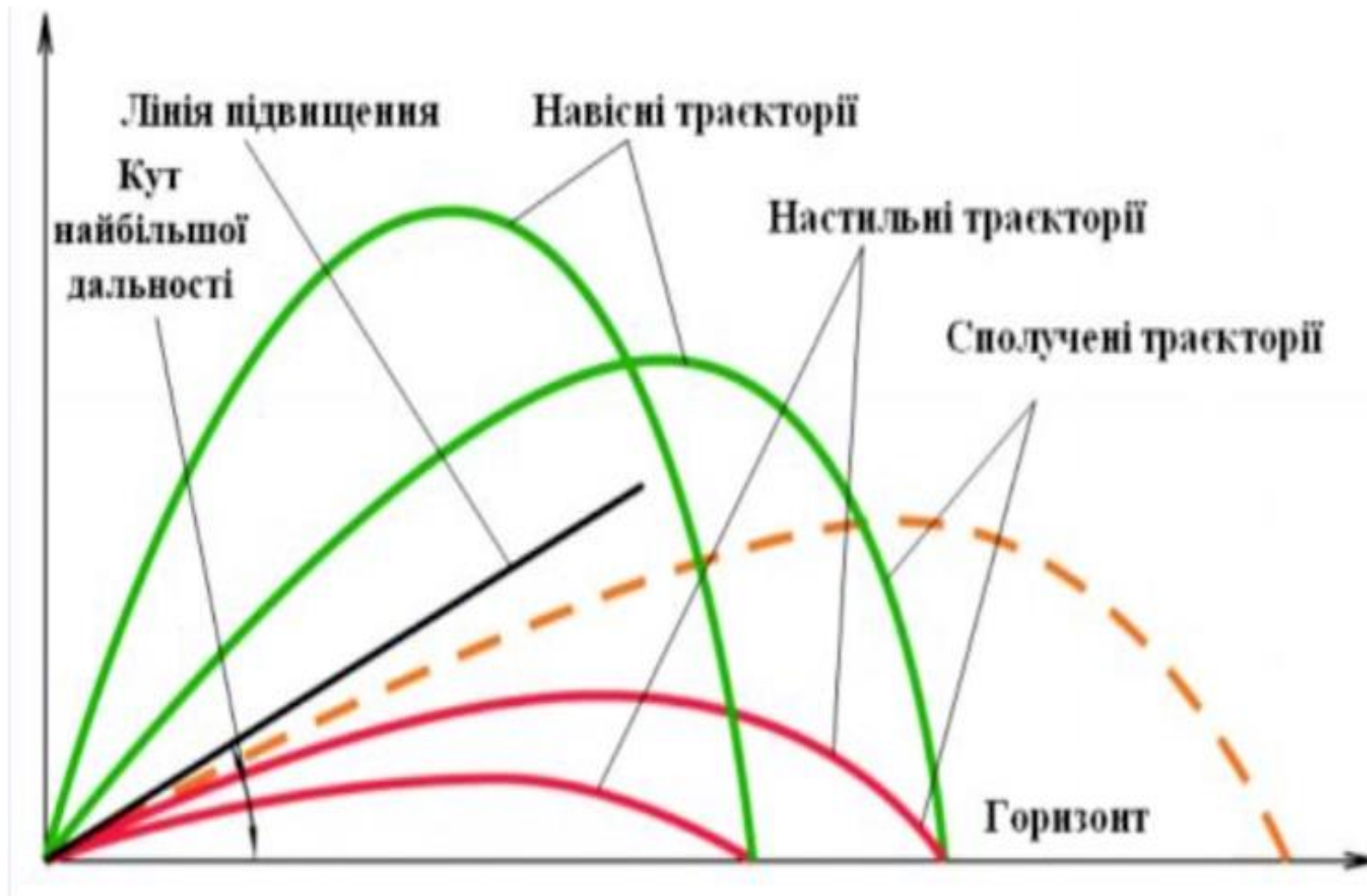
- це наука, що вивчає рух кулі після завершення дії на неї порохових газів

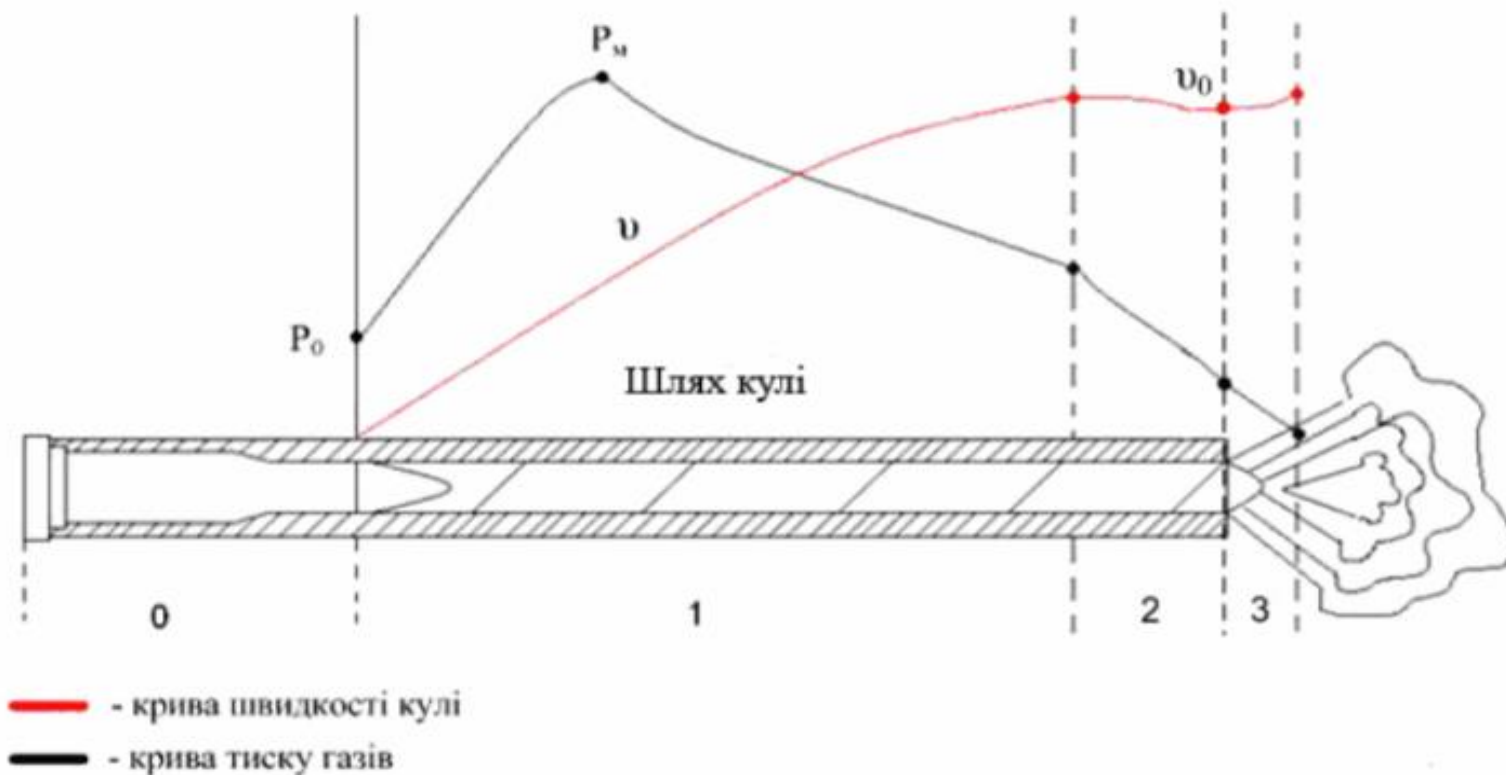
<u>траєкторія</u>	<u>деривація</u>	<u>точка вильоту</u>	<u>горизонт зброї</u>	<u>лінія підвищення</u>	<u>площина стрільби</u>	<u>кут підвищення</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Крива лінія, що описує центр тяжіння кулі в польоті 	<ul style="list-style-type: none"> • Відхилення кулі від площини стрільби в сторону її обертання 	<ul style="list-style-type: none"> • Центр дульного зрізу каналу ствола 	<ul style="list-style-type: none"> • Горизонтальна площина, яка проходить крізь точку вильоту 	<ul style="list-style-type: none"> • Пряма лінія, яка є продовженням осі каналу ствола наведеної зброї 	<ul style="list-style-type: none"> • Вертикальна площина, яка проходить крізь лінію підвищення 	<ul style="list-style-type: none"> • Кут між лінією підвищення та горизонтом зброї
<u>лінією кидання</u>	<u>кут кидання</u>	<u>кут вильоту</u>	<u>горизонтальна дальність</u>	<u>вершина траєкторії</u>	<u>висота траєкторії</u>	<u>вершина траєкторії</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Пряма лінія, яка є продовженням осі каналу ствола в момент вильоту кулі 	<ul style="list-style-type: none"> • Кут між лінією кидання та горизонтом зброї 	<ul style="list-style-type: none"> • Кут між лінією підвищення та лінією кидання 	<ul style="list-style-type: none"> • Відстань від точки вильоту до точки падіння 	<ul style="list-style-type: none"> • Найвища точка траєкторії 	<ul style="list-style-type: none"> • Найкоротша відстань від вершини траєкторії до горизонту зброї 	<ul style="list-style-type: none"> • Найвища точка траєкторії

ВИДИ ТРАЄКТОРІЙ

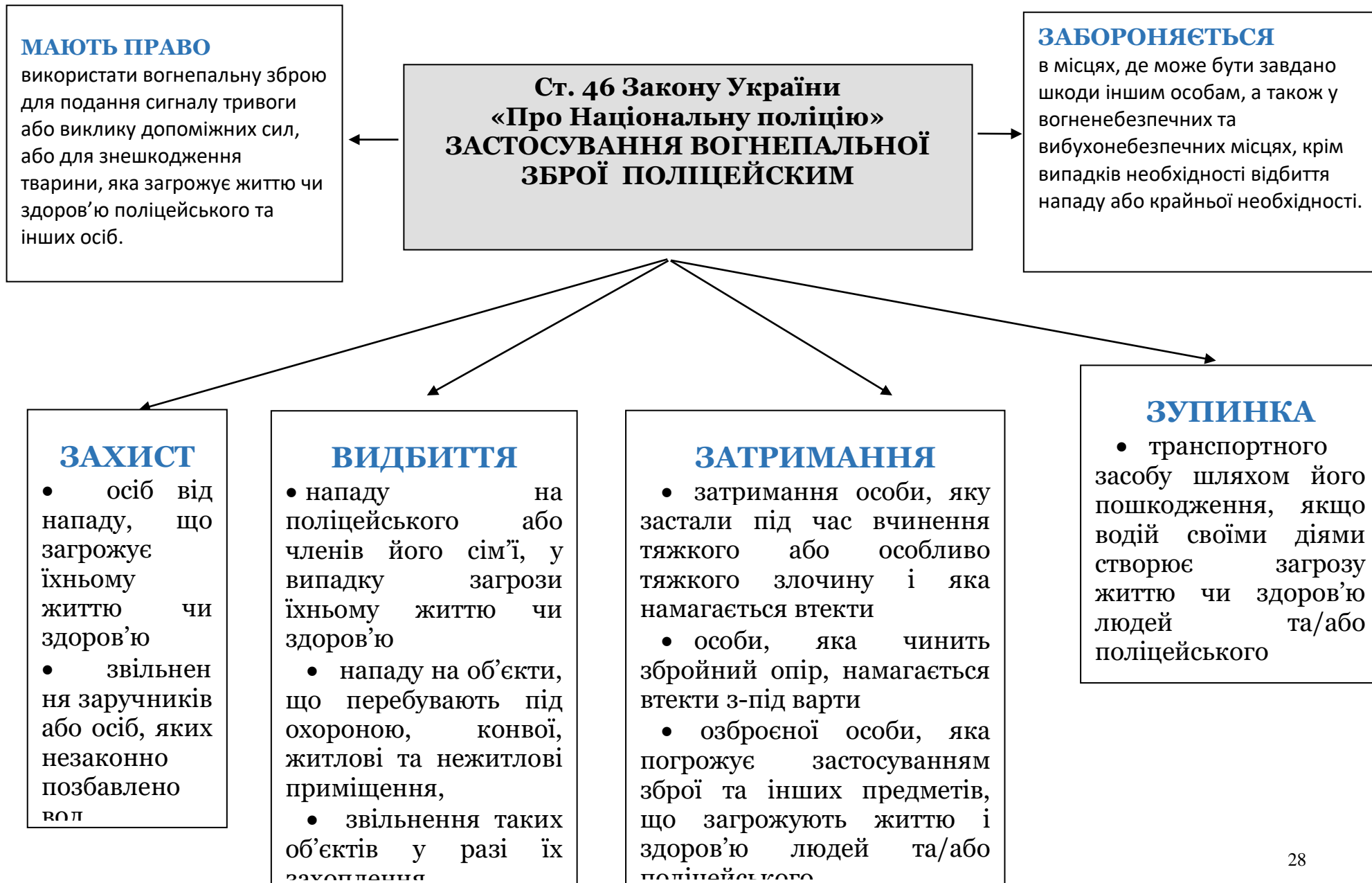

Періоди пострілу:

0 – попередній; 1 – перший, або основний; 2 – другий;
 3 – третій, або період після дії газів

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ЗАСТОСУВАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

ЗАСТОСУВАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ БЕЗ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ДОПУСКАЄТЬСЯ

Поліцейський уповноважений застосовувати вогнепальну зброю тільки після попередження про необхідність припинення протиправних дій і намір використання заходу примусу, визначеного цією статтею.
п. 5 ст. 46 ЗУ "Про національну поліцію"

при спробі особи, яку затримує поліцейський із вогнепальною зброєю в руках, наблизитися до нього, скоротивши визначену ним відстань, чи доторкнутися до зброї

у разі збройного нападу, а також у разі раптового нападу із застосуванням бойової техніки, транспортних засобів або інших засобів, що загрожують життю чи здоров'ю людей

якщо особа, затримана або заарештована за вчинення особливо тяжкого чи тяжкого злочину, втікає із застосуванням транспортного засобу

якщо особа чинить збройний опір

для припинення спроби заволодіти вогнепальною зброєю

П.11, 12 Ст. 46 Закону України “Про Національну поліцію”

**ГАРАНТІЇ ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ ОЗБРОЄНОГО
ПОЛІЦЕЙСЬКОГО**

ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ

МАЄ ПРАВО

- взяти до рук вогнепальну зброю і привести її у готовність, якщо вважає, що в обстановці, що склалася, можуть виникнути підстави для її застосування

**ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ МОЖЕ
ПРИВЕСТИ В ГОТОВНІСТЬ
ВОГНЕПАЛЬНУ ЗБРОЮ**

**та попередити особу про
можливість її застосування.**

- під час затримання осіб, щодо яких у поліцейського виникла підозра у вчиненні тяжкого чи особливо тяжкого злочину

**ПІДСТАВА ДЛЯ
ЗАСТОСУВАННЯ
ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ
ПОЛІЦЕЙСЬКИМ**

- Спроба особи, яку затримує поліцейський із вогнепальною зброєю в руках, наблизитися до нього, скоротивши визначену поліцейським відстань, чи доторкнутися до зброї

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПРО ЗАСТОСУВАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ
Ст.. 43 ЗУ України «Про Національну поліцію»

Поліцейський зобов'язаний заздалегідь попередити особу про застосування фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї

- Попередження може бути зроблено голосом, а за значної відстані або звернення до великої групи людей - через гучномовні установки, підсилювачі звуку

надати достатньо часу для виконання законної вимоги поліцейського

коли зволікання може спричинити посягання на життя і здоров'я особи чи та/або поліцейського або інші тяжкі наслідки

БЕЗ ПОПЕРЕДЖЕННЯ

- Вид та інтенсивність застосування заходів примусу визначаються з урахуванням конкретної ситуації, характеру правопорушення та індивідуальних особливостей особи, яка вчинила правопорушення.

в ситуації, що склалася, таке попередження є не виправданим або неможливим

АВТОМАТ КАЛАШНИКОВА АКС-74У

5,45 мм автомат Калашникова є індивідуальною зброєю.

Автомат призначений для ураження живої сили противника та знешкодження вогневих засобів противника.

Використовується в МВС і охоронних структурах завдяки своїм невеликим розмірам.

НЕПОВНЕ РОЗБИРАННЯ АКС-74У

Відокремити магазин.

Вийняти із сумки шомпол і пенал приналежності; розкрити пенал і вийняти з нього протирку, йоржик, викрутку і виколотку.

Відокремити полум'ягасник.

Відкрити кришку ствольної коробки.

Відокремити зворотний механізм.

Відокремити затворну раму з затвором.

Відокремити затвор від затворної рами.

Відокремити газову трубку зі ствольною накладкою.

ЗБИРАННЯ АКС-74У

Приєднати газову трубку зі ствольною накладкою.

Приєднати затвор до затворної рами.

Приєднати затворну раму з затвором до ствольної коробки

Приєднати зворотний механізм

Закрити кришку ствольної коробки

Спустити курок з бойового взводу і поставити на запобіжник

Приєднати до автомата полум'ягасник.

Вкласти в сумку шомпол і пенал.

Приєднати магазин до автомата

ТАКТИКО-ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ, БУДОВА І ПРИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ЧАСТИН І МЕХАНІЗМІВ АВТОМАТА АКС-74У.

- укорочена модифікація автомата АК74
- був розроблений в кінці 1970-х - початку 1980-х років для озброєння екіпажів бойових машин, авіатехніки, розрахунків знарядь, а також десантників.
- До переваг АКС-74У відносяться висока мобільність в умовах обмеженого простору (приміщення, салон автомобіля), можливість прихованого носіння, досить висока пробивна здатність патрона. Недоліки - мала прицільна дальність стрільби (при досить великій забійної дальності польоту кулі), невисока зупиняє дію кулі, схильність до швидкого перегріву при стрільбі.
- З точки зору тактичної ніші АКС-74У в цілому аналогічний таким зарубіжним компактним автоматам, як Colt CAR-15 Commando, SIG SG-552 або Heckler-Koch HK-53.

ТАКТИКО-ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ АВТОМАТА АКС-74У

калібр 5,45 мм

вага зі спорядженим магазином 3 кг

вага з магазином без патронів 2,7 кг

довжина автомата 730 мм

довжина ствола 415 мм

число нарізів 4 (правосторонні)

вага патрона 10,2 гр

вага кулі 3,4 гр

довжина патрона 39 мм

місткість магазина 30 патронів

бойова скорострільність 650—700 постр./хв.

початкова швидкість польоту кулі 800 м/с

відстань найбільш ефективного вогню до 400 м

забійна сила кулі до 1100 м

ОСНОВНІ ЧАСТИНИ І МЕХАНІЗМИ АВТОМАТА:

ствол зі ствольною коробкою і кришкою ствольної коробки, з ударно – спусковим механізмом, прицільним пристроєм, складним прикладом і пістолетною рукояткою;

полум'ягасник

затворна рама з газовим поршнем

затвор

зворотний механізм

газова трубка зі ствольною накладкою

цівка

магазинна

ремень

ПРИЗНАЧЕННЯ ЧАСТИН ТА МЕХАНІЗМІВ АКС-74У

СТВОЛ

•служить для направлення польоту кулі. Усередині він має канал з 4 – ма нарізами, які йдуть зліва направо. Нарізи служать для надання кулі обертального руху. Відстань між двома протилежними полями (по діаметру) називають калібром каналу ствола. Зовні ствол має основу мушки з різьбовим виступом для нагвинчування полум'ягасника або втулки для стрільби холостими патронами і з газовою камерою, з'єднувальною муфтою цівки, основу для кріплення газової трубки і кришки ствольної коробки з фіксатором і на казенному зрізі виріз для зацепа викидача..

ПОЛУМ'ЯГАСНИК

•служить для зменшення звуку і пламені при пострілі. Він являє собою камеру з круглим отвіром в ній для вильоту кулі і коничним раструбом.

ЗАТВОРНА РАМА З ГАЗОВИМ ПОРШНЕМ

•служить для приведення в дію затвора та ударно-спускового механізму.

ЗАТВОР

•служить для досилання патрона в патронник, закриття каналу ствола, розбивання капсуля та викидання з патронника гільзи (патрона).

ЗВОРОТНІЙ МЕХАНІЗМ

- служить для повернення затворної рами із затвором у переднє положення.

ГАЗОВА ТРУБКА ЗІ СТВОЛЬНОЮ НАКЛАДКОЮ

- Газова трубка служить для направлення руху газового поршня.
- Ствольна накладка охороняє руки автоматника від опіків при стрільбі.

ЦІВКА

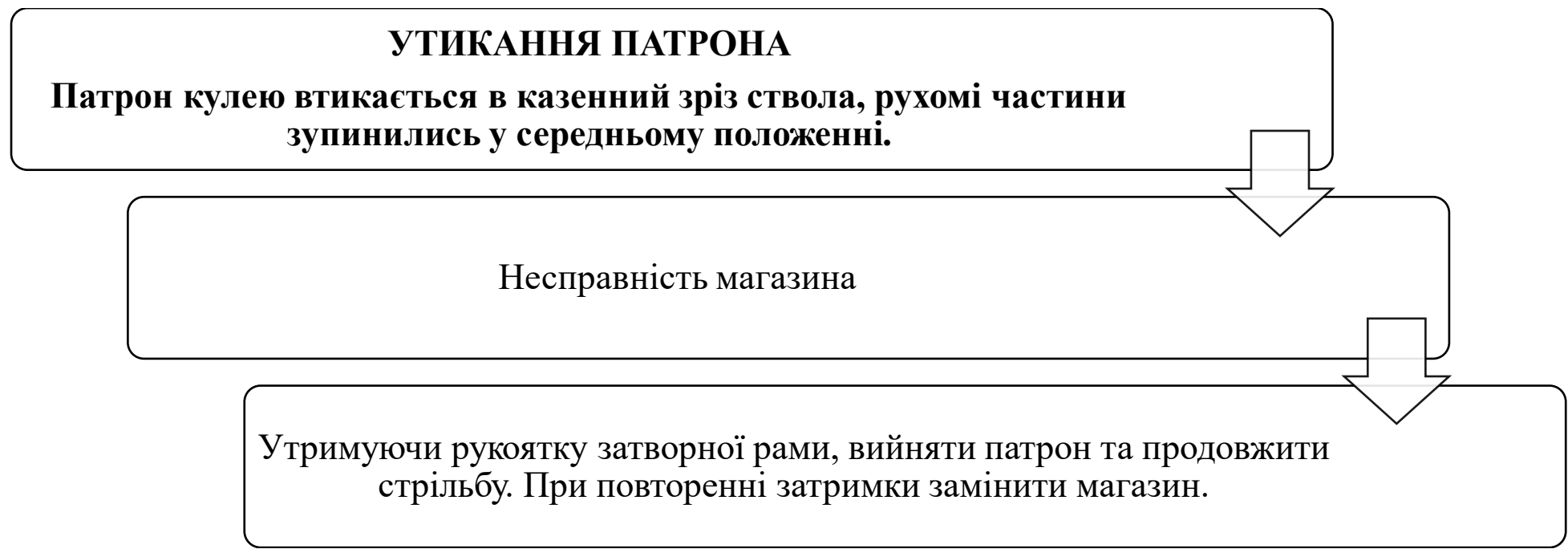
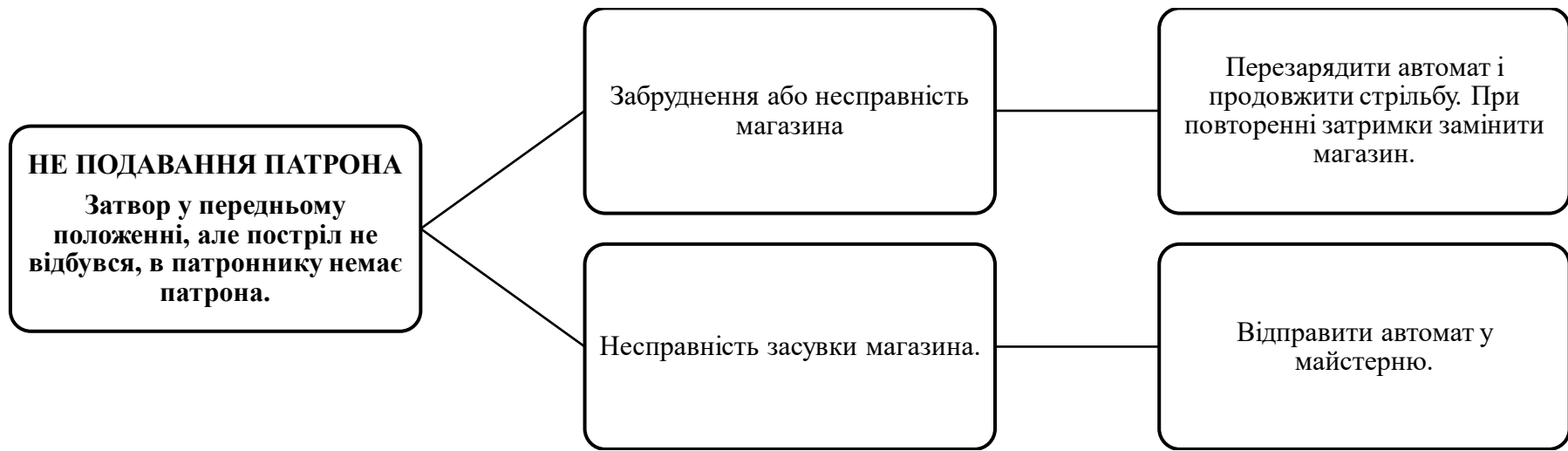
- служить для зручності дій та для захисту рук від опіків при стрільбі.-

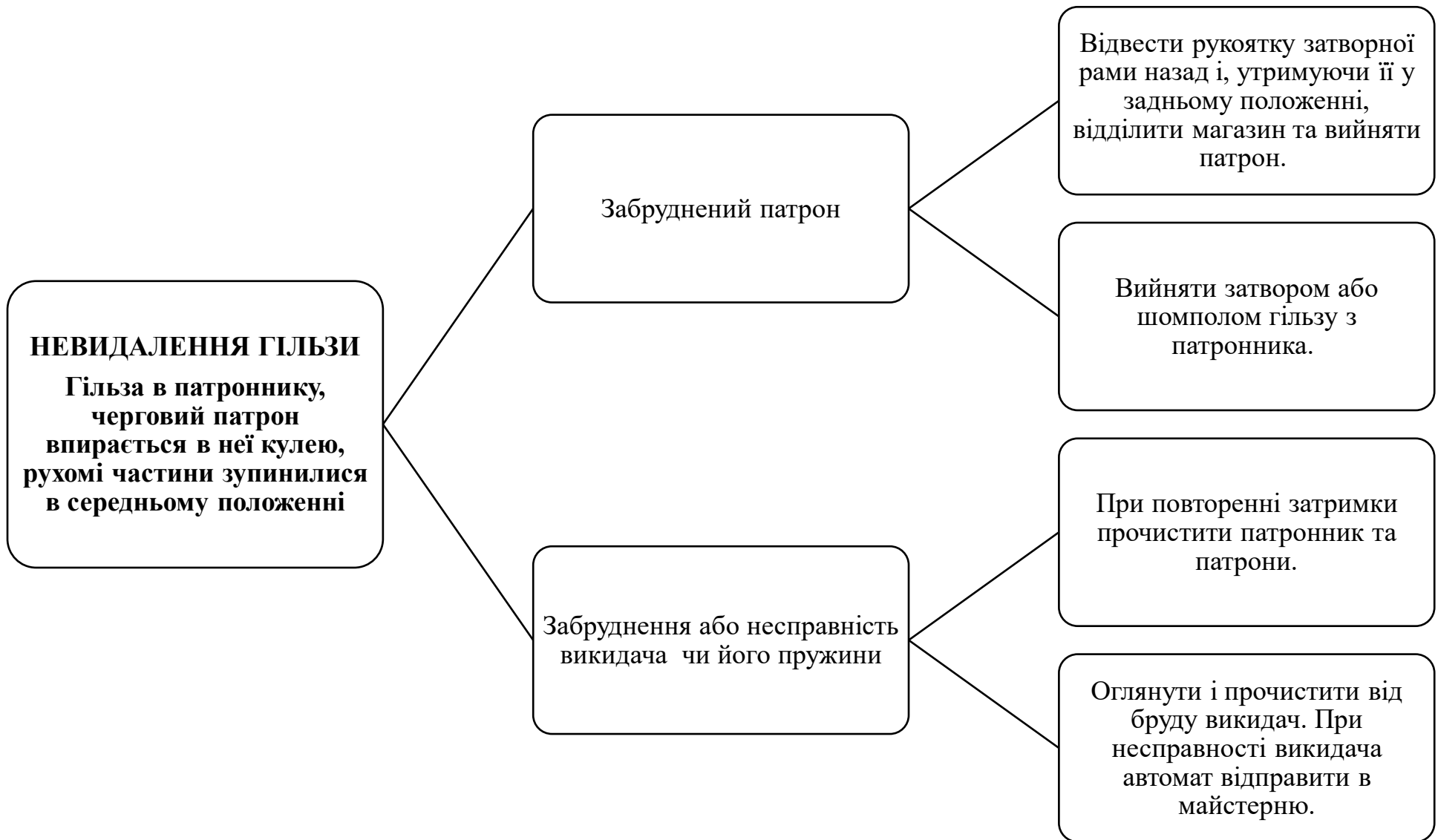
МАГАЗИН

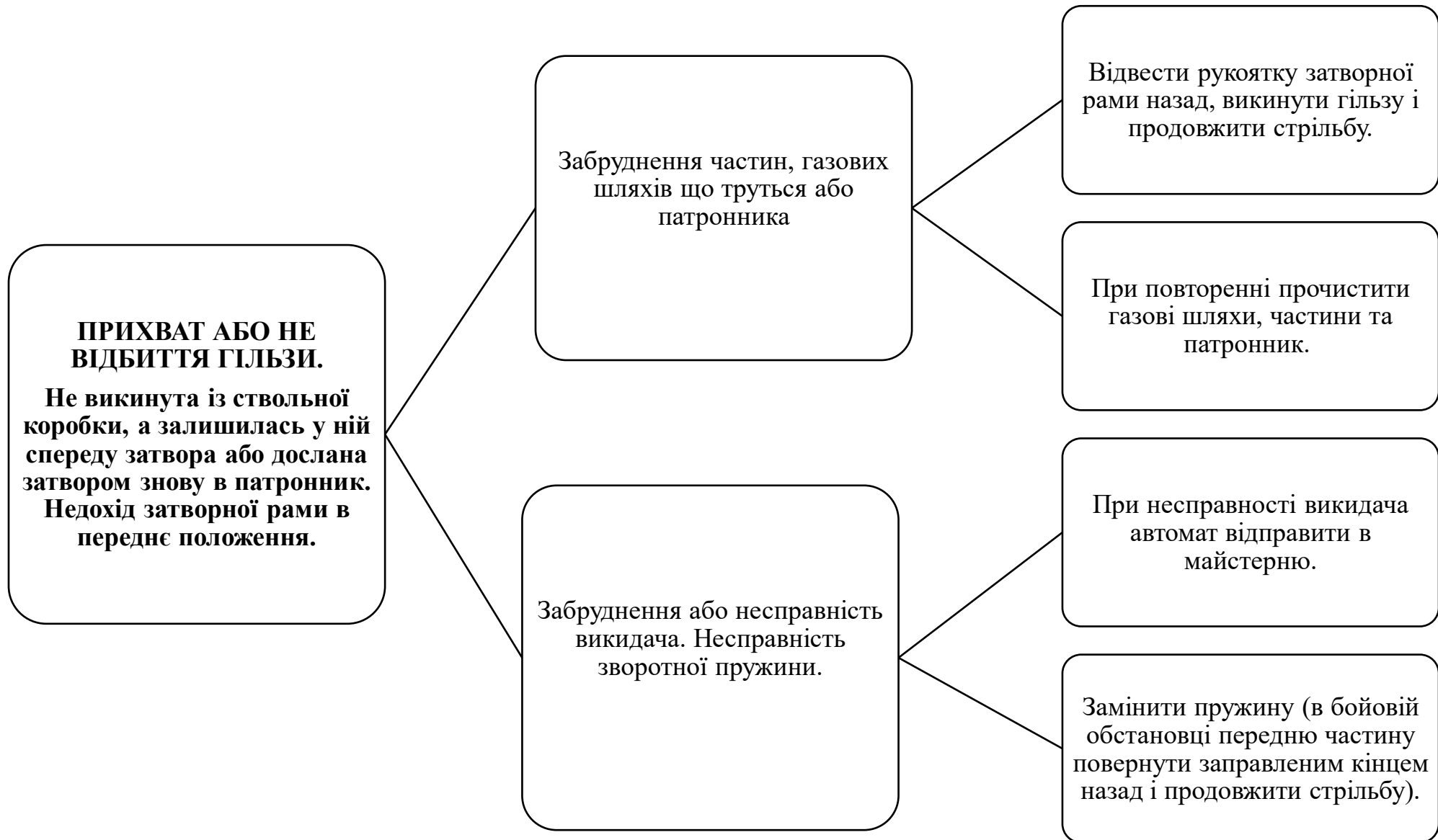
- служить для розміщення патронів та подачі їх у ствольну коробку

ЗАТРИМКИ ПРИ СТРІЛЬБІ З АКС-74У ТА СПОСОБИ ЇХ УСУНЕННЯ

6. УЛАШТУВАННЯ ПІСТОЛЕТА МАКАРОВА

9-ММ ПІСТОЛЕТ МАКАРОВА ПМ

особиста зброя нападу та захисту, призначена для ураження противника на невеликій відстані

принцип дії автоматики пістолета засновано на використанні енергії віддачі вільного затвору.

ударно-спусковий механізм пістолета куркового типу подвійної дії.

ОСНОВНІ ЧАСТИНИ ТА МЕХАНІЗМИ ПІСТОЛІТА ПМ

ЧАСТИНИ УДАРНО - СПУСКОВОГО МЕХАНІЗМУ

- курок
- шептало з пружиною
- спускова тяга з важелем взводу
- бойова пружина
- спусковий гачок
- задвижка бойової пружини

РАМКА ЗІ СТВОЛОМ ТА СПУСКОВОЮ СКОБОЮ

- рамка
- ствол
- основа рукоятки
- спускова скоба

ЗАТВОР З УДАРНИКОМ ВИКИДАЧЕМ ТА ЗАПОБІЖНИКОМ

- ударник
- викидач
- запобіжник

ЗВОРОТНА ПРУЖИНА

РУКОЯТКА З ГВИНТОМ

- антабка
- пази
- отвір

ЗВОРОТНА ЗАТРИМКА

- виступ
- кнопка з насічною
- отвір
- відбивач

МАГАЗИН

- корпус
- подавач
- пружина подавача

НЕПОВНЕ РОЗБИРАННЯ ПІСТОЛЕТА ПМ

Від'єднати магазин та оглянути патронник, для чого відмикнути запобіжник, відвести лівою рукою затвор у заднє положення, поставити його на затворну затримку і оглянути патронник. Потім, натиснувши великим пальцем правої руки на затворну затримку, відпустити затвор.

Від'єднати затвор від рамки, відтягти спускову скобу назад. Перекосивши вліво, вперти її в рамку, відвести затвор у заднє крайнє положення та дати йому можливість прой-ти вперед під дією зворотної пружини. Відділити затвор від рамки та покласти спускову скобу на своє місце.

Зняти зі ствола зворотну пружину. Утримуючи рамку правою рукою за рукоятку та повертаючи зворотну пружину на себе лівою рукою, зняти її зі ствола.

ЗБИРАННЯ ПІСТОЛЕТА ПМ

Надіти на ствол зворотну пружину. Обов'язково тим кінцем, на якому крайній виток має менший діаметр

Приєднати затвор до рамки. Ввести вільний кінець зворотної пружини в канал затвора та відвести затвор у крайнє заднє положення. Опустити задній кінець затвора на рамку і відпустити його.

Вставити магазин в основу рукоятки.

Перевірка правильності збирання пістолета: вимкнути запобіжник, відвести затвор у заднє положення і відпустити його. натиснувши великим пальцем правої руки на затворну затримку, відпустити затвор. увімкнути запобіжник.

ТАКТИКО-ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ, БУДОВА І ПРИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ЧАСТИН І МЕХАНІЗМІВ ПІСТОЛЕТА ПМ.

- 9-мм пістолет Макарова є особистою зброєю нападу та захисту і призначений для поразки противника на короткій дистанції.
- Пістолет Макарова надійний в експлуатації, має дуже вдалу конструкцію. На забруднення, пісок, температурні перепади пістолет практично не реагує.
- Пістолет Макарова зброя самозарядна, його автоматика працює на принципі використання енергії віддачі вільного затвора. Затвор не має зчеплення зі стволом. Надійне запирання каналу ствола при пострілі досягається за рахунок великої маси затвора і зусилля зворотної пружини. Завдяки самовзводному ударно-спусковому механізму куркового типу можна швидко відкривати вогонь, безпосередньо натискаючи на хвіст спускового гачка без попереднього зведення курка. Безпека в користуванні з пістолетом забезпечується надійно діючим запобіжником, який розташовано з лівої сторони затвора. Вогонь ведеться одиночними пострілами.
- Розроблено модернізований варіант пістолета під новий патрон підвищеної потужності. При збереженні габаритів пістолета місткість магазину збільшена до 12 патронів, початкова швидкість кулі збільшена до 415 м/с. Цей варіант пістолета отримав назву ПММ.

ТАКТИКО-ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ 9ММ ПІСТОЛЕТА МАКАРОВА

калібр 9мм

вага зі спорядженим магазином 810 гр

вага з магазином без патронів 730 гр

довжина пістолета 161мм

висота пістолета 126,75мм

довжина ствола 93мм

число нарізів 4 (правосторонні)

вага патрона 10 гр

вага кулі 6,1 гр

довжина патрона 25мм

місткість магазина 8 патронів

бойова скорострільність 30 постр./хв.

початкова швидкість польоту кулі 315 м/с

відстань найбільш ефективного вогнюдо 50м

забійна сила кулі до 350м

ОСНОВНІ ЧАСТИНИ І МЕХАНІЗМИ ПІСТОЛЕТА:

**РАМКА ЗІ СТВОЛОМ ТА СПУСКОВОЮ
СКОБОЮ**

**ЗАТВОР З УДАРНИКОМ, ВИКИДАЧЕМ ТА
ЗАПОБІЖНИКОМ;**

ЗВОРОТНА ПРУЖИНА

УДАРНО-СПУСКОВИЙ МЕХАНІЗМ

РУКОЯТКА З ГВИНТОМ

ЗАТВОРНА ЗАТРИМКА

МАГАЗИН

ПРИЗНАЧЕННЯ ЧАСТИН ТА МЕХАНІЗМІВ ПІСТОЛЕТА МАКАРОВА

СТВОЛ

•призначений для направлення польоту кулі. Всередині ствол має канал з чотирма нарізами, які йдуть зліва уверх направо. Нарізи призначені для надання кулі обертального руху. Проміжки між нарізами називаються полями. Відстань між двома протилежними полями (за діаметром) називається калібром каналу ствола, він дорівнює 9мм. З казенної частини канал ствола гладкий і більшого діаметра, ця частина ствола призначена для розміщення патрона і називається патронником.

РАМКА

•призначена для з'єднання всіх частин пістолета. Рамка складає одне ціле з основою рукоятки, яка призначена для кріплення бойової пружини, рукоятки і розміщення магазина.

СПУСКОВА СКОБА

•призначена для запобігання від випадкового натискання на спусковий гачок. Вона має на передньому кінці гребінь для обмеження ходу затвора назад.

ЗАТВОР

• призначений для подачі патрона з магазина в патронник, запирання каналу ствола при пострілі, витягування гільзи (патрона), та постановки курка на бойовий звід.

УДАРНИК

- призначений для розбивання капсуля патрона.

ЗВОРОТНА ПРУЖИНА

- призначена для повернення затвора в крайнє переднє положення після пострілу. Крайній виток одного з кінців пружини має менший діаметр у порівнянні з іншими. Цим витком пружина при збиранні надягається на ствол, щоб забезпечити її надійне утримання.

ЗАПОБІЖНИК

- призначений для забезпечення безпеки при поводженні з пістолетом.

КУРОК

- призначений для нанесення удару по ударнику.

ШЕПТАЛО

- призначено для утримання курка на бойовому і запобіжному зводі.

СПУСКОВА ТЯГА З ВАЖЕЛЕМ ЗВОДУ

- призначена для спуска курка з бойового зводу, та зведення курка при натискуванні на хвіст спускового гачка.

СПУСКОВИЙ ГАЧОК

- призначений для спуска курка з бойового зводу і зведення курка при стрільбі самозводом.

БОЙОВА ПРУЖИНА

- призначена для приведення в дію курка, важеля зводу та спускової тяги.

ЗАТВОРНА ЗАТРИМКА

- утримує затвор у задньому положенні після використання всіх патронів з магазина.

РУКОЯТКА З ГВИНТОМ

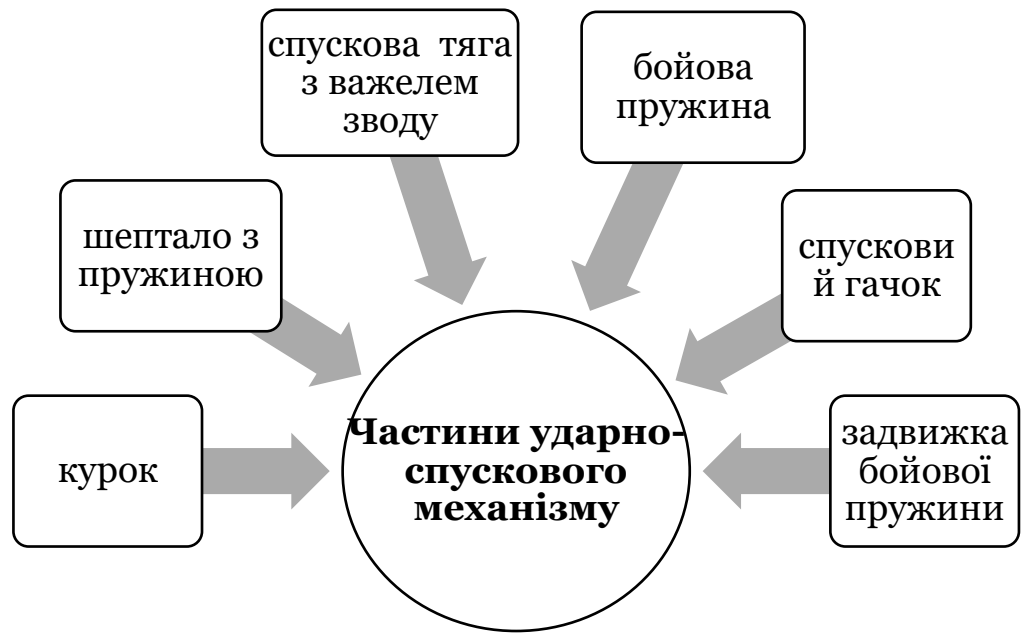
- прикриває бокові вікна та задню стінку основи рукоятки. Призначена для зручності тримання пістолета у руці.

МАГАЗИН

- призначений для розміщення восьми патронів.

ВИКИДАЧ

- для утримання гільзи (патрона) у чашечці затвора до зустрічі з відбивачем.

ЗАТВОР

мушка

цілик

вікно для викидання гільзи (патрона)

гніздо для запобіжника

насічка

канал для розміщення ствола із зворотною пружиною

поздовжні виступи для напрямку руху затвора по рамці

зуб для постановки затвора на затворну затримку

паз для відбивача

паз для роз'єднувального виступу важеля взводу

виїмка для роз'єднання шептала з важелем зводу

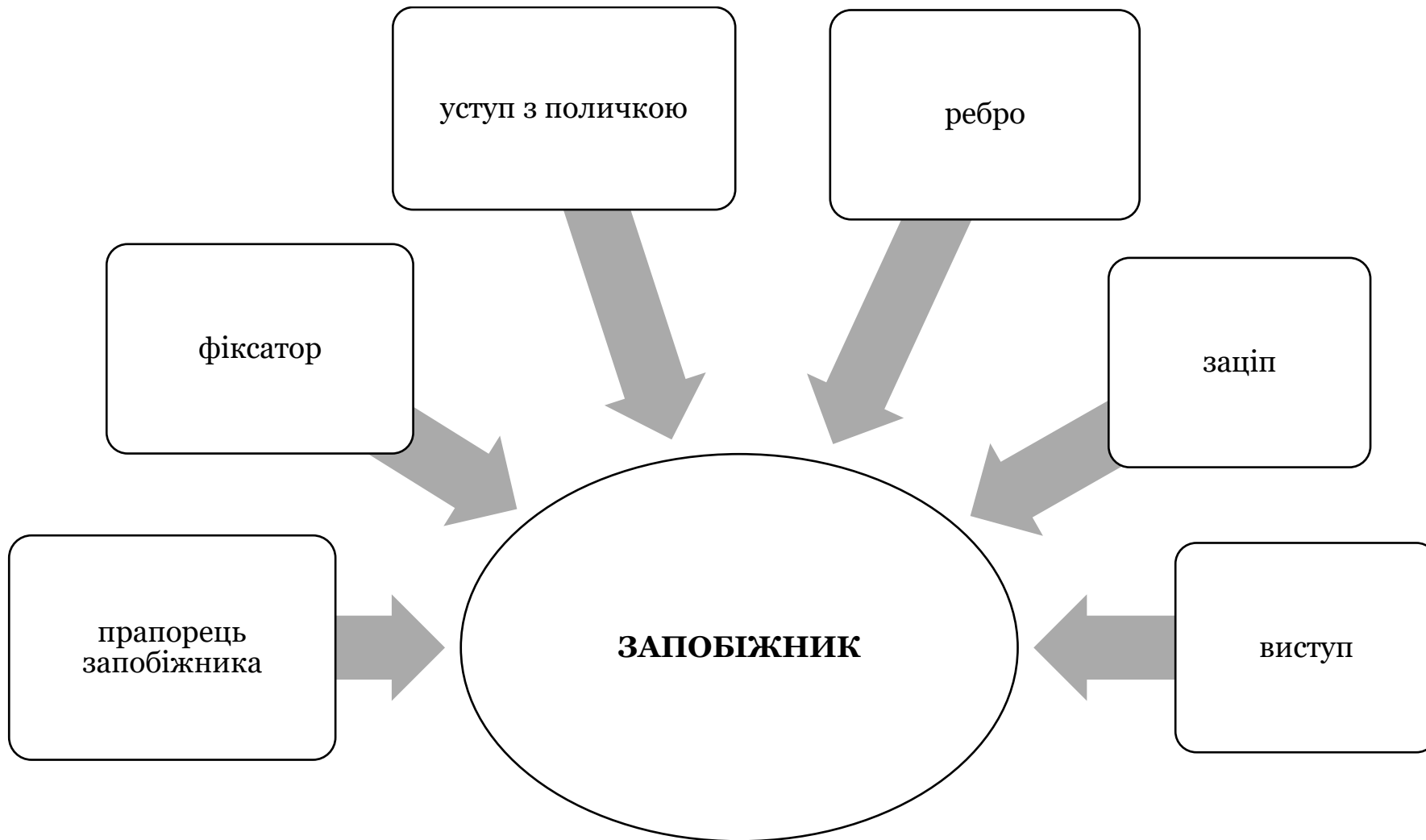
досилач

виступ для розціплення важеля зводу з шепталом

виїмка для розміщення роз'єднувального виступу важеля зводу

паз для курка

гребінь

КУРОК

головка з насічкою

виріз

виїмка

запобіжний звід

бойовий звід

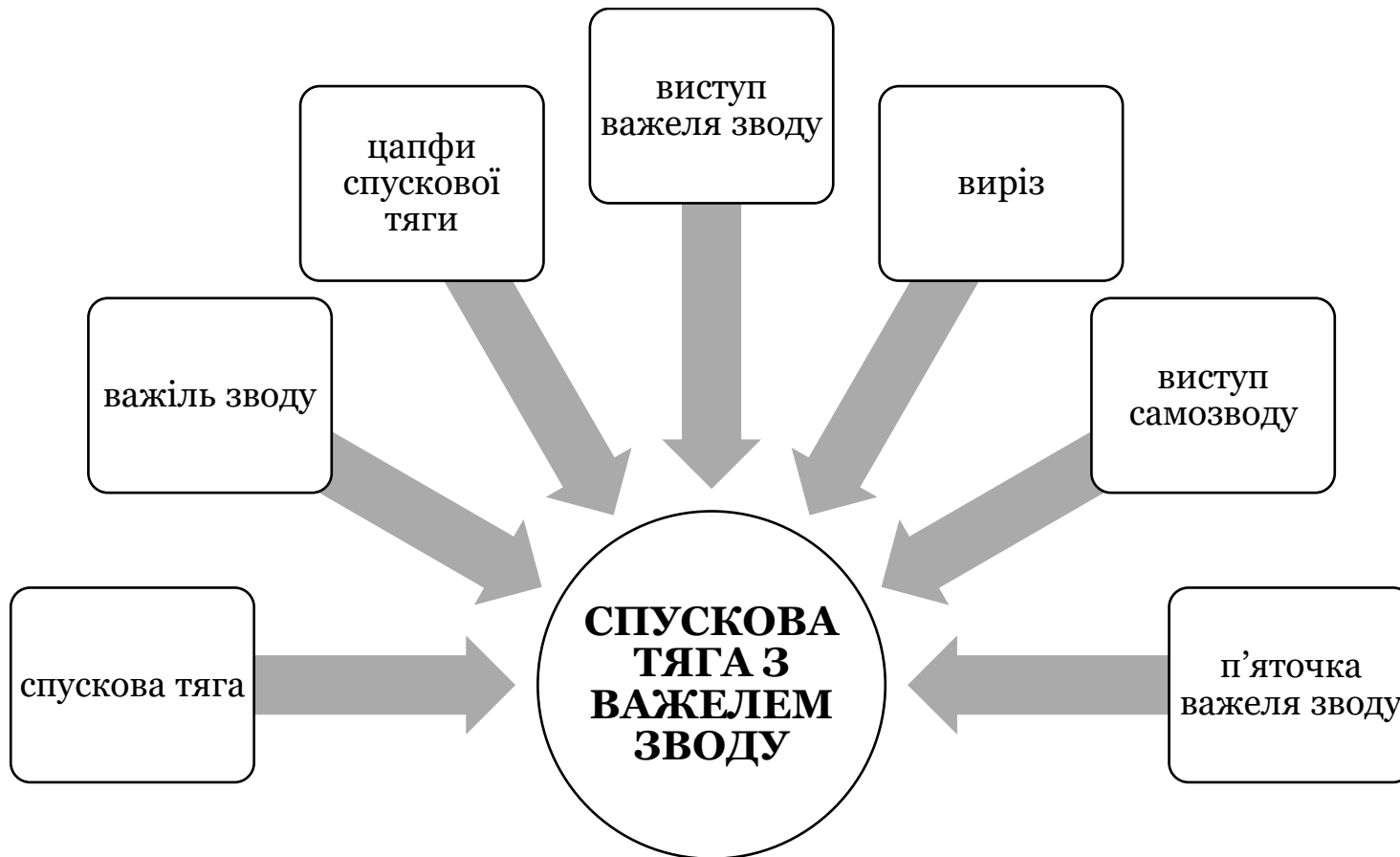
цапфи

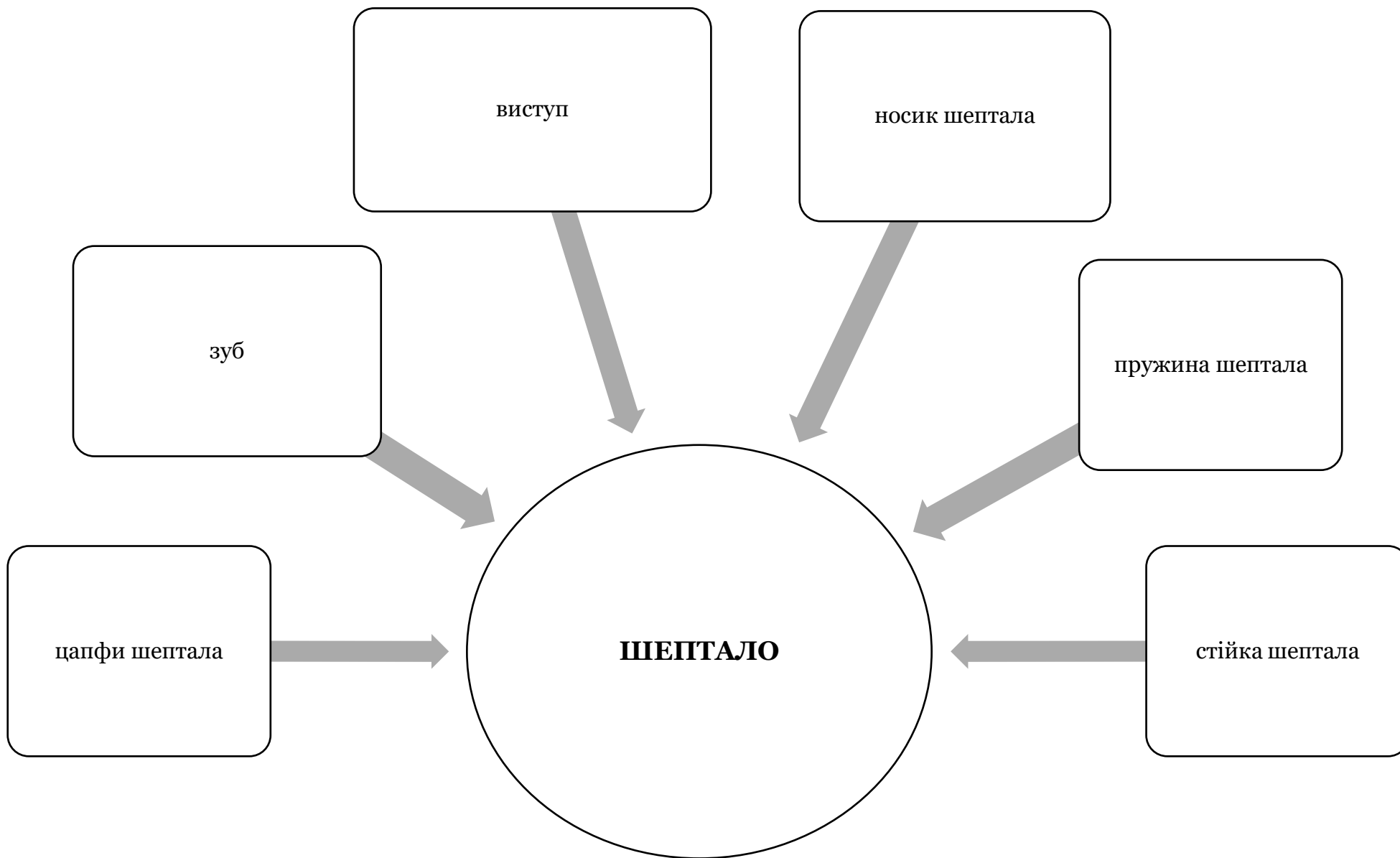
зуб самозводу

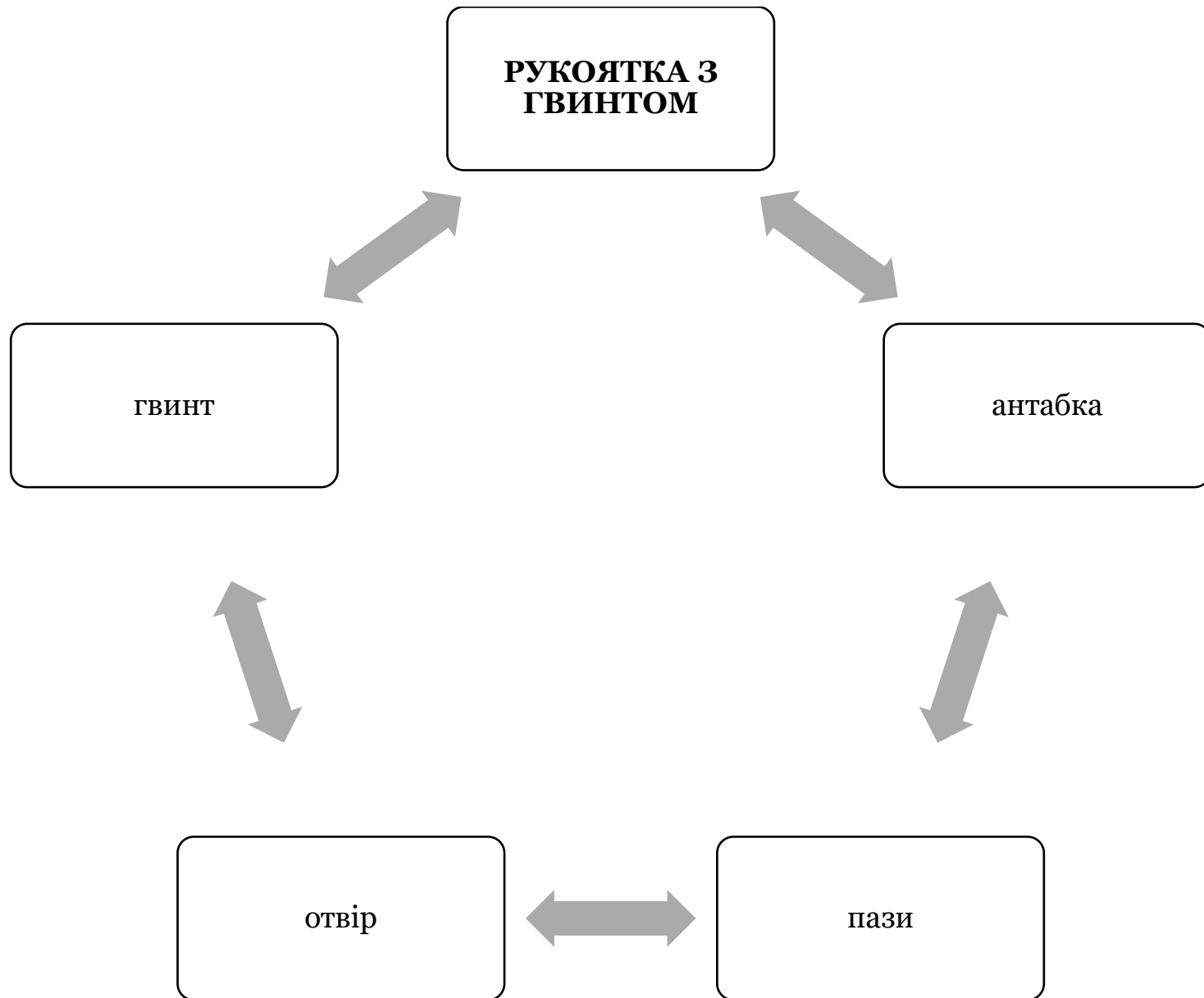
виступ

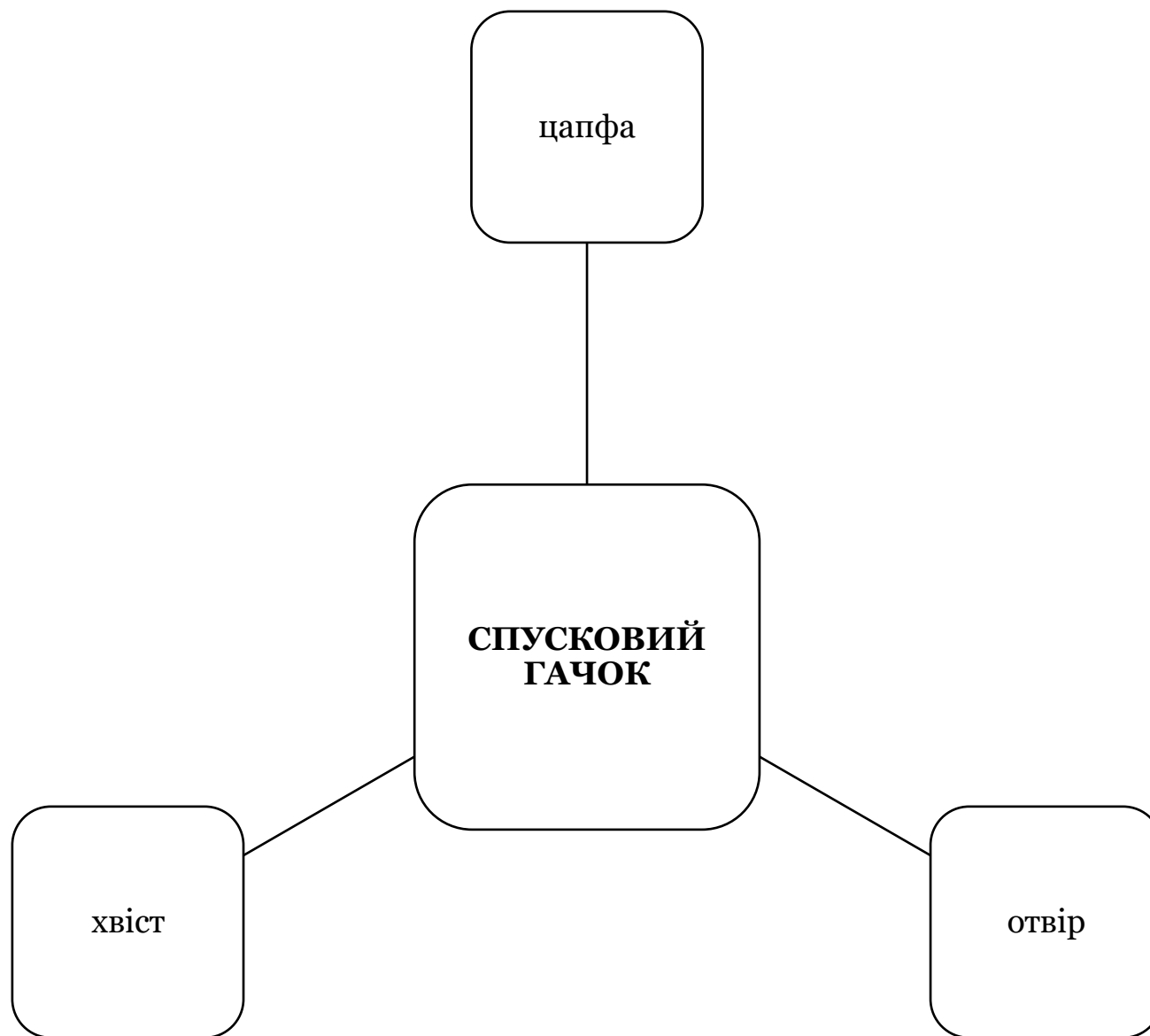
заглиблення

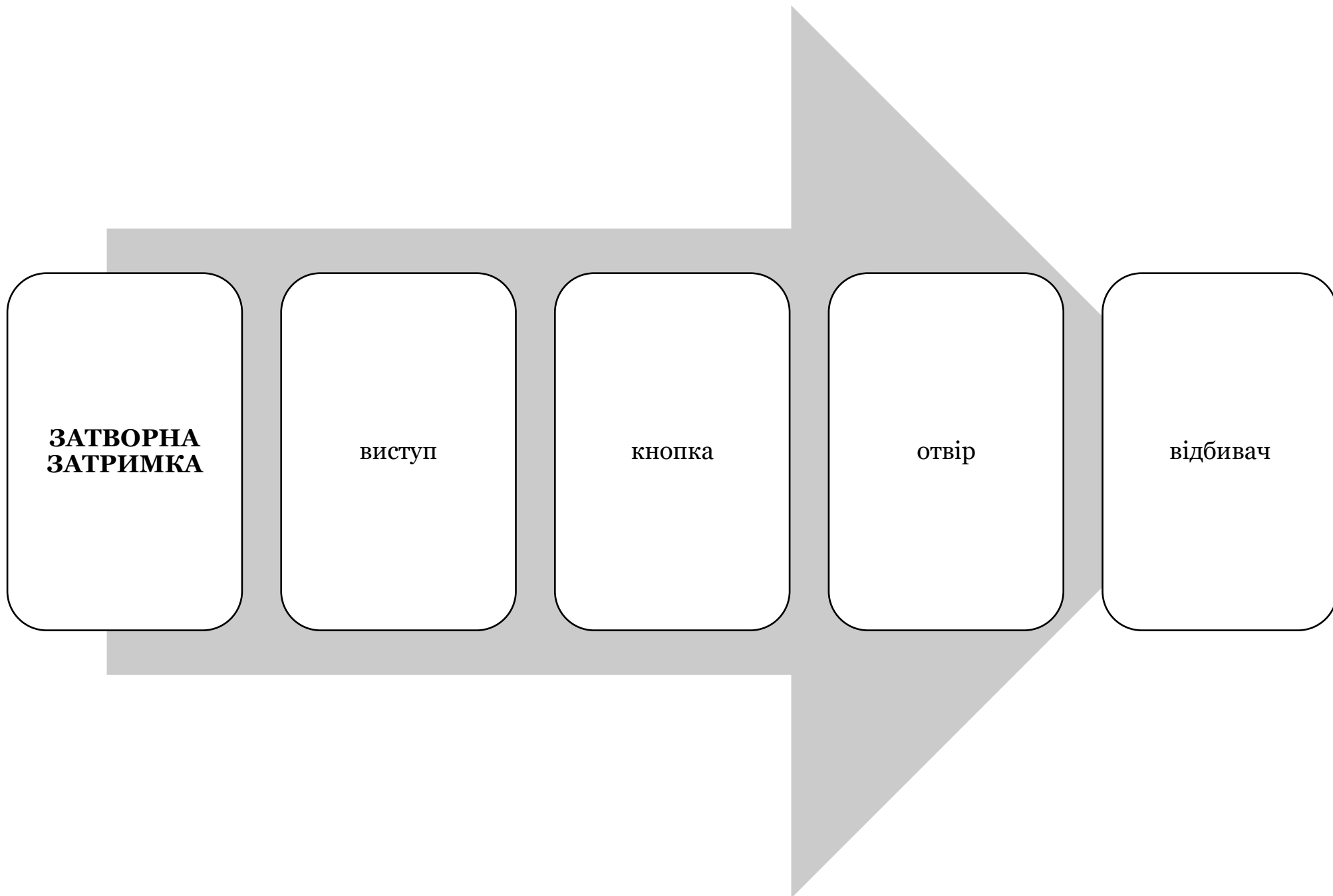
кільцева виїмка

БОЙОВА ПРУЖИНА

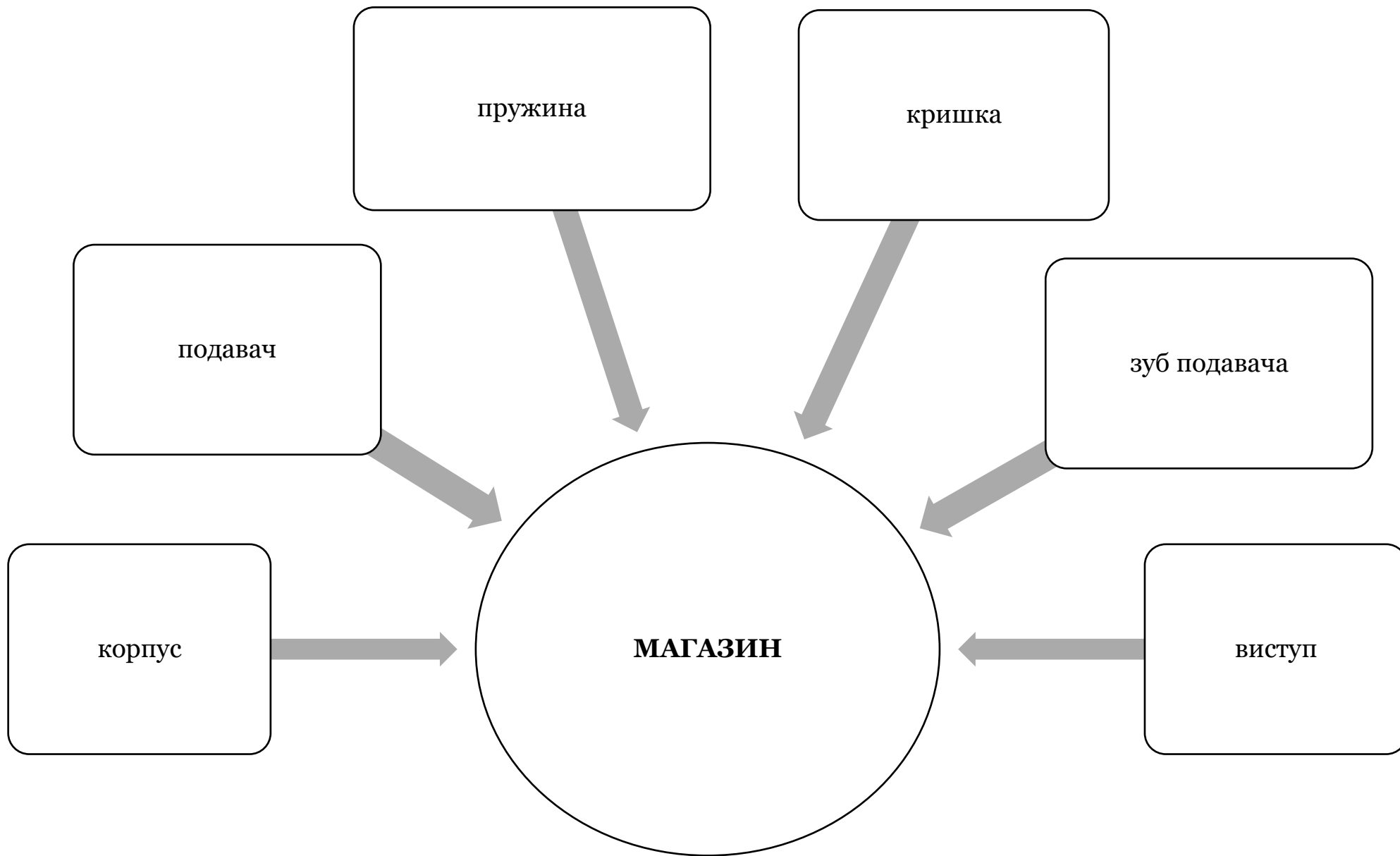
широке перо

вузьке перо

відбійний кінець

отвір

защіпка магазина

ЗАТРИМКИ ПРИ СТРІЛЬБІ З ПМ ТА СПОСОБИ ЇХ УСУНЕННЯ

**НЕДОКРИТТЯ ПАТРОНА
ЗАТВОРОМ.**

Затвор зупинився, не дійшовши до переднього заднього положення

Забруднення патронника, пазів рамки та чашечки затвора.

Дослати затвор вперед поштовхом руки та продовжити стрільбу.

Важкий рух викидача через забруднення пружини викидача чи гнітка.

Оглянути та прочистити пістолет

**НЕПОДАЧА АБО
НЕПРОХОДЖЕННЯ ПАТРОНА З
МАГАЗИНА В ПАТРОННИК.**

Затвор в передньому положенні, але патрона в патроннику немає, затвор зупинився в середньому положенні разом з патроном, не дославши його в патронник.

Забруднення магазина та рухомих частин пістолета

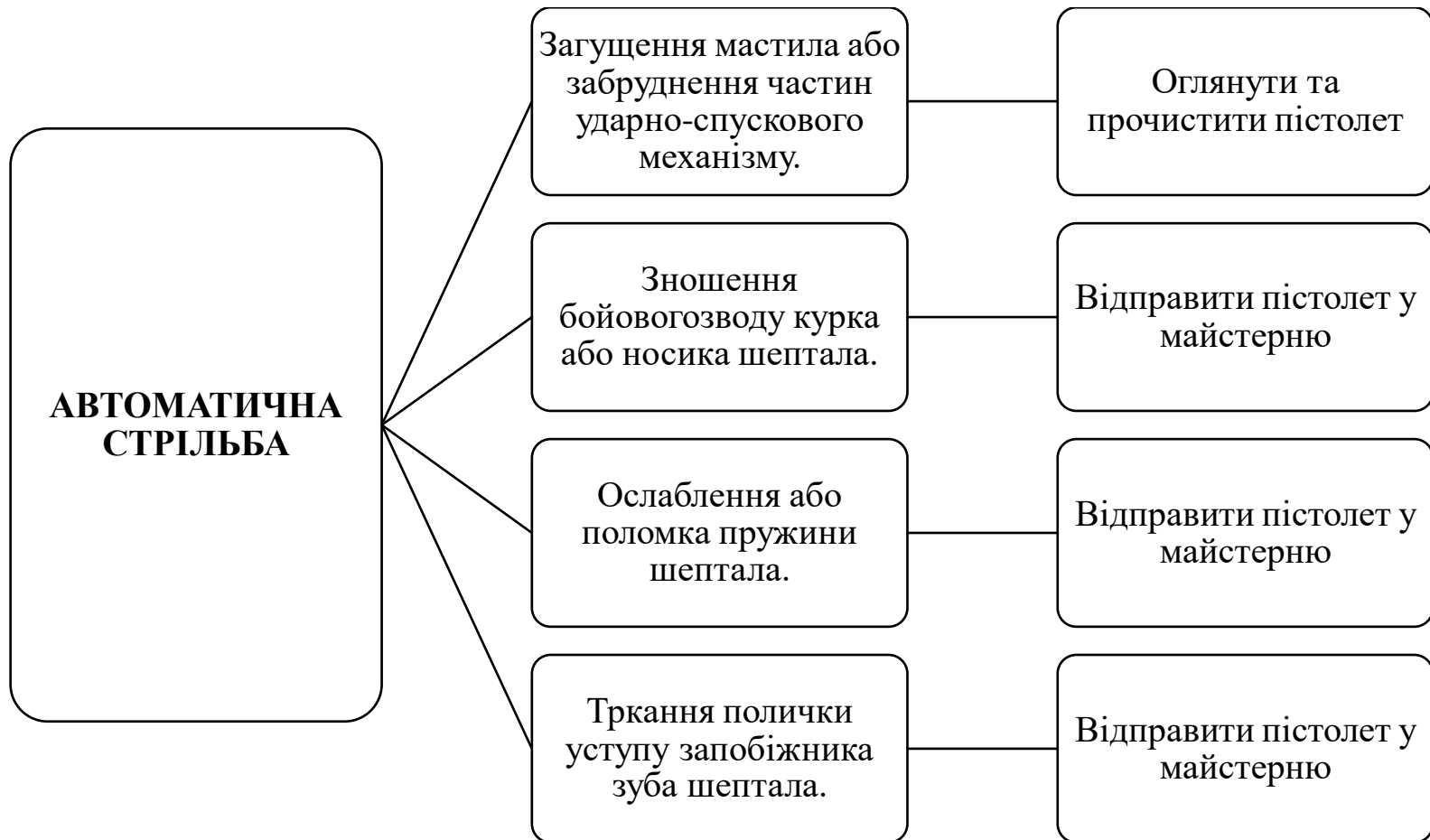
Перезарядити пістолет та продовжити стрільбу

Прочистити пістолет і магазин.

Погнутість верхніх країв корпусу магазина

Замінити несправний магазин.

9ММ ПІСТОЛЕТ ФОРТ-12

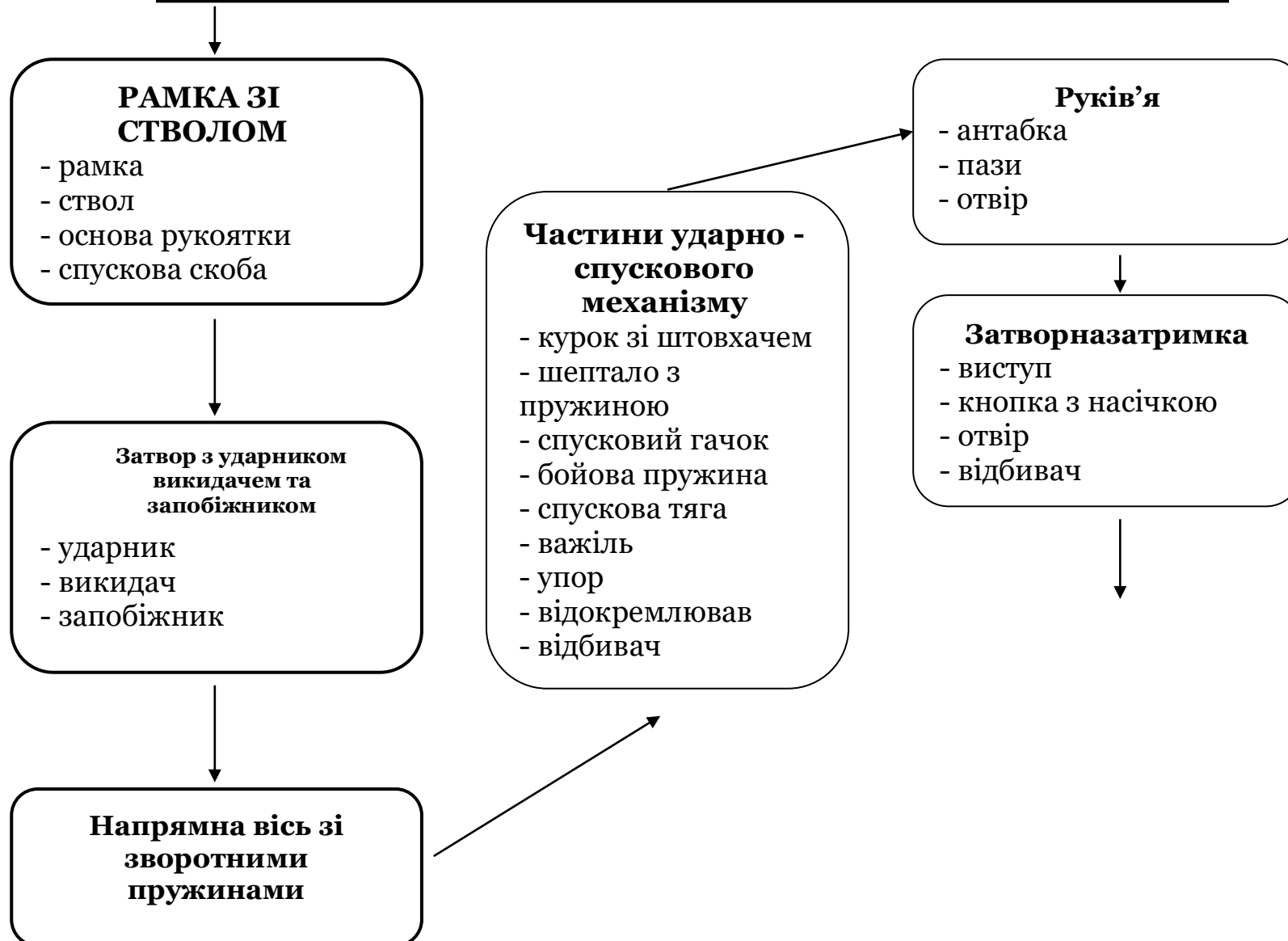
ПІСТОЛЕТ ФОРТ-12

особиста зброя нападу та захисту, призначена для ураження противника на невеликій відстані

принцип дії автоматики пістолета побудований на використанні енергії віддачі вільного затвору.

ударно-спусковий механізм пістолета подвійної дії

Основні частини та механізми пістолета ФОРТ-12

**НЕПОВНЕ РОЗБИРАННЯ
ПІСТОЛЕТА ФОРТ-12**

- Вилучити магазин з рукоятки
- Зняти затворну затримку
- Відділити затвір від рамки
- Зняти напрямну із зворотними пружинами

ПОВНЕ РОЗБИРАННЯ

- Провести неповне розбирання пістолета
- Зняти рукоятку
- Зняти упор і вилучити бойову пружину з важелем
- Вийняти спусковий гачок з тягою
- Вийняти затримку магазину
- Зняти запобіжник і вилучити ударник з пружиною
- Розібрати магазин

ТАКТИКО-ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ, БУДОВА І ПРИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ЧАСТИН І МЕХАНІЗМІВ ПІСТОЛЕТА ФОРТ-12

- 9-мм пістолет ФОРТ-12 є особистою зброєю нападу та захисту і призначений для поразки противника на короткій дистанції.
- УСМ подвійної дії схожий за будовою з механізмом чеських пістолетів
- Розташований на затворі ручний запобіжник дозволяє заблокувати ударно-спусковий механізм як з зведеним, так і зі спущеним курком. Пристрої для безпечного спуску курка з бойового зводу в конструкції не передбачено. Ствол не має зчеплення з затвором, запирання каналу ствола сягає до 5000 пострілів, в той час як у пістолета Макарова цей показник становить 5000 пострілів.
- Магазин дворядний, на 12 патронів, також існують магазини підвищеної ємності до 24 одиниць. Прицільні пристосування фіксовані, відкриті.

ТАКТИКО-ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ 9ММ ФОРТ-12

калібр 9мм

вага зі спорядженим магазином 950гр

вага з магазином без патронів 830гр

довжина пістолета 180мм

висота пістолета 131мм

довжина ствола 95мм

число нарізів 6

вага патрона 4.2гр

вага кулі 0.56 гр

довжина патрона 25мм

місткість магазина 12патронів

бойова скорострільність 40 постр./хв.

початкова швидкість польоту кулі 315 м/с

відстань найбільш ефективного вогнюдо 50м

забійна сила кулі до 350м

**ОСНОВНІ ЧАСТИНИ І МЕХАНІЗМИ ПІСТОЛЕТА
ФОРТ-12:**

Рамка зі стволом

**Затвор з ударником, викидачем і
запобіжником**

Напрямна вісь зі зворотними пружинами

УДАРНО-СПУСКОВИЙ МЕХАНІЗМ

Руків`я

ЗАТВОРНА ЗАТРИМКА

МАГАЗИН

ПРИЗНАЧЕННЯ ЧАСТИН ТА МЕХАНІЗМІВ ПІСТОЛЕТА ФОРТ-12

СТВОЛ

- призначений для направлення польоту кулі та надання їй обертального руху.

РАМКА

- призначена для з'єднання всіх частин пістолета. Рамка складає одне ціле з основою рукоятки, яка призначена для кріплення бойової пружини, рукоятки і розміщення магазину.

СПУСКОВА СКОБА

- призначена для запобігання від випадкового натискання на спусковий гачок.

ЗАТВОР

- призначений для подачі патрона з магазину в патронник, запирання каналу ствола при пострілі, витягування гільзи (патрона), та постановки курка на бойовий звід.

УДАРНИК

- призначений для розбивання капсуля патрона.

ЗАПОБІЖНИК

- служить для блокування затвору з рамкою, шептала з курком, ударника, шептала з тягою і спусковим гачком

КУРОК

- призначений для нанесення удару по ударнику.

ШЕПТАЛО

- призначено для утримання курка на бойовому і запобіжному зводі.

СПУСКОВА ТЯГА З ВАЖЕЛЕМ ЗВОДУ

- призначена для спуска курка з бойового зводу, та зведення курка при натискуванні на хвіст спускового гачка.

СПУСКОВИЙ ГАЧОК

- призначений для спуска курка з бойового зводу і зведення курка при стрільбі самозводом.

БОЙОВА ПРУЖИНА

- призначена для приведення в дію курка, важеля зводу та спускової тяги.

ЗАТВОРНА ЗАТРИМКА

- утримує затвор у задньому положенні після використання всіх патронів з магазина.

РУКІВ'Я

- Призначена для зручності тримання пістолета у руці.

МАГАЗИН

- призначений для розміщення 12 патронів, і подачі їх на лінію досилання, а також приведення в дію затворної затримки.

НАПРЯМНА ВІСЬ ЗІ ЗВОРТНИМИ ПРУЖИНАМИ

- служить для повернення затвору у попереднє положення після пострілу.

ВИКИДАЧ

- для утримання гільзи (патрона) у чашечці затвора до зустрічі з відбивачем.

ЗАТВОР

викидач

гніток викидача

пружина викидача

запобіжник

гніток запобіжника

пружина гнітка запобіжника

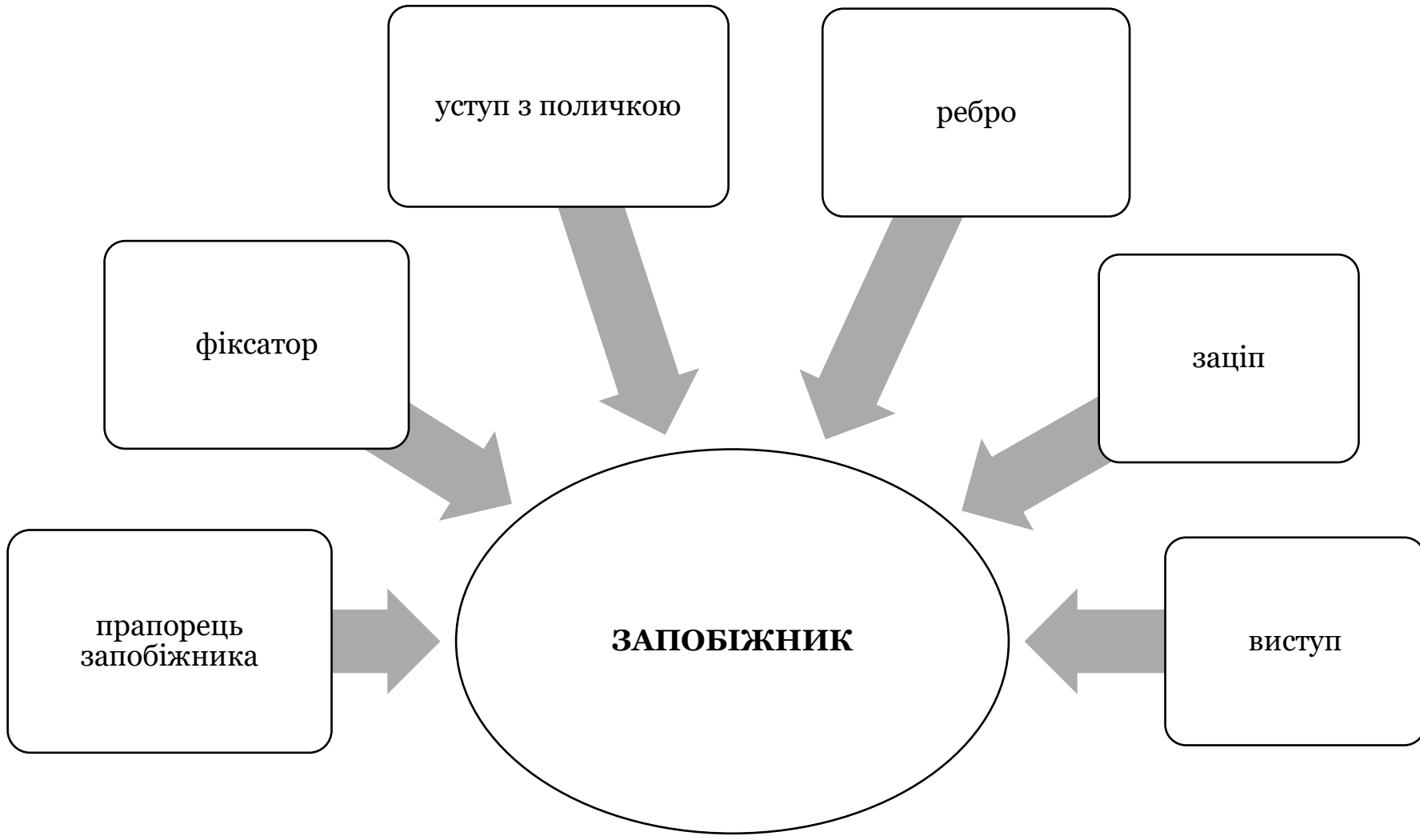
цілик

шрифт пружини

запобіжник

пружина ударнка

ударник

КУРОК

ГОЛОВКА З НАСІЧКОЮ

ВИРІЗ

ВИЙМКА

ЗАПОБІЖНИЙ ЗВІД

БОЙОВИЙ ЗВІД

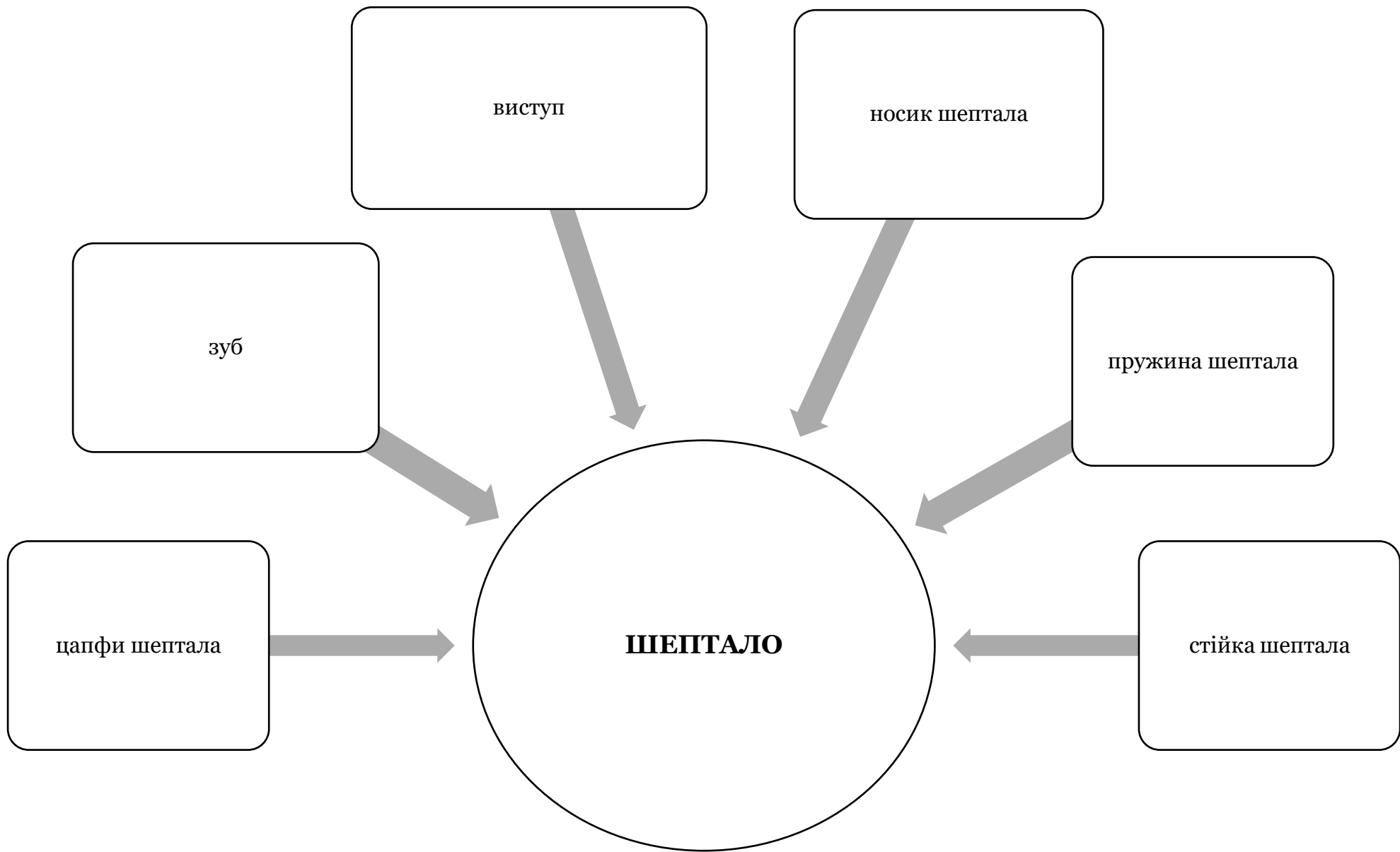
ЦАПФИ

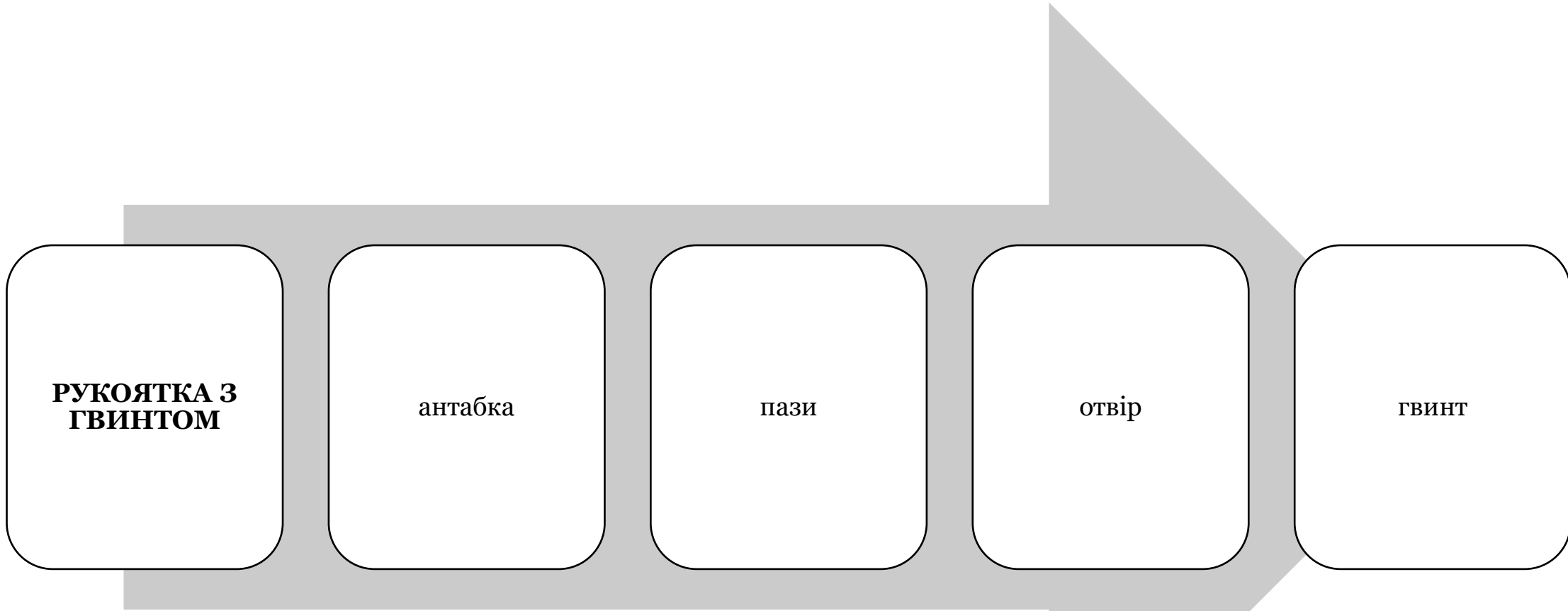
ЗУБ САМОЗВОДУ

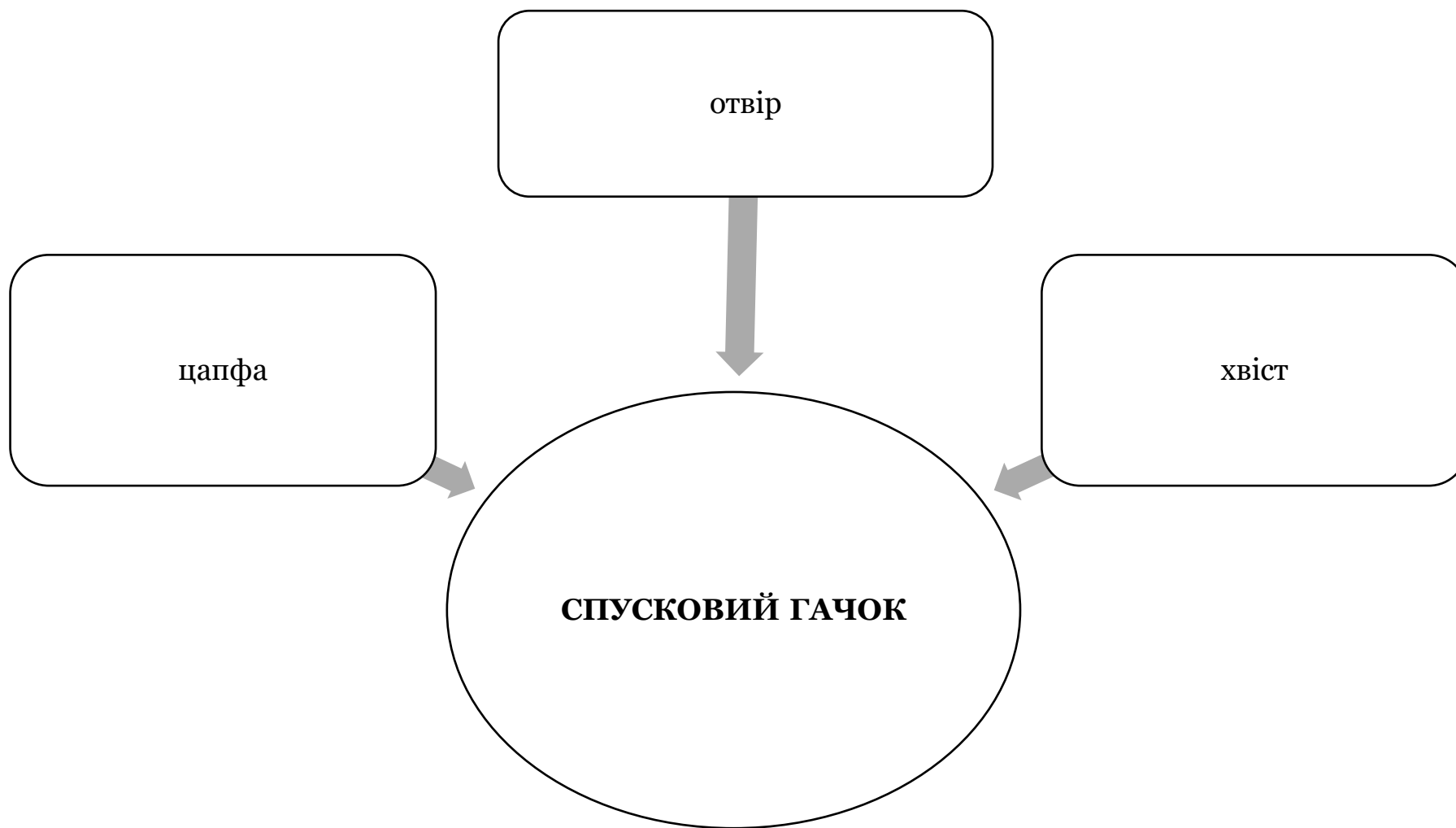
ВИСТУП

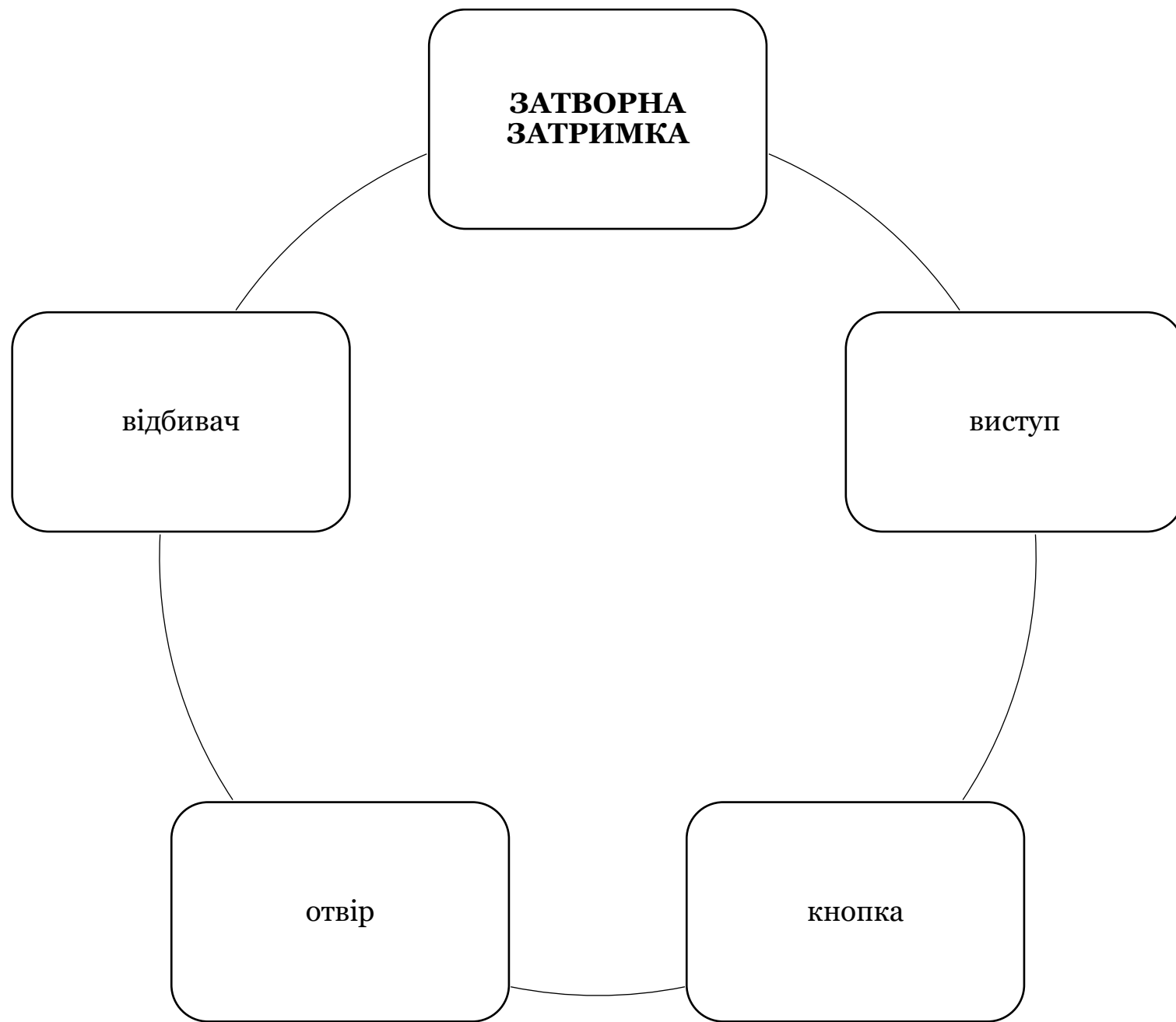
ЗАГЛИБЛЕННЯ

КІЛЬЦЕВА ВИЙМКА

БОЙОВА ПРУЖИНА

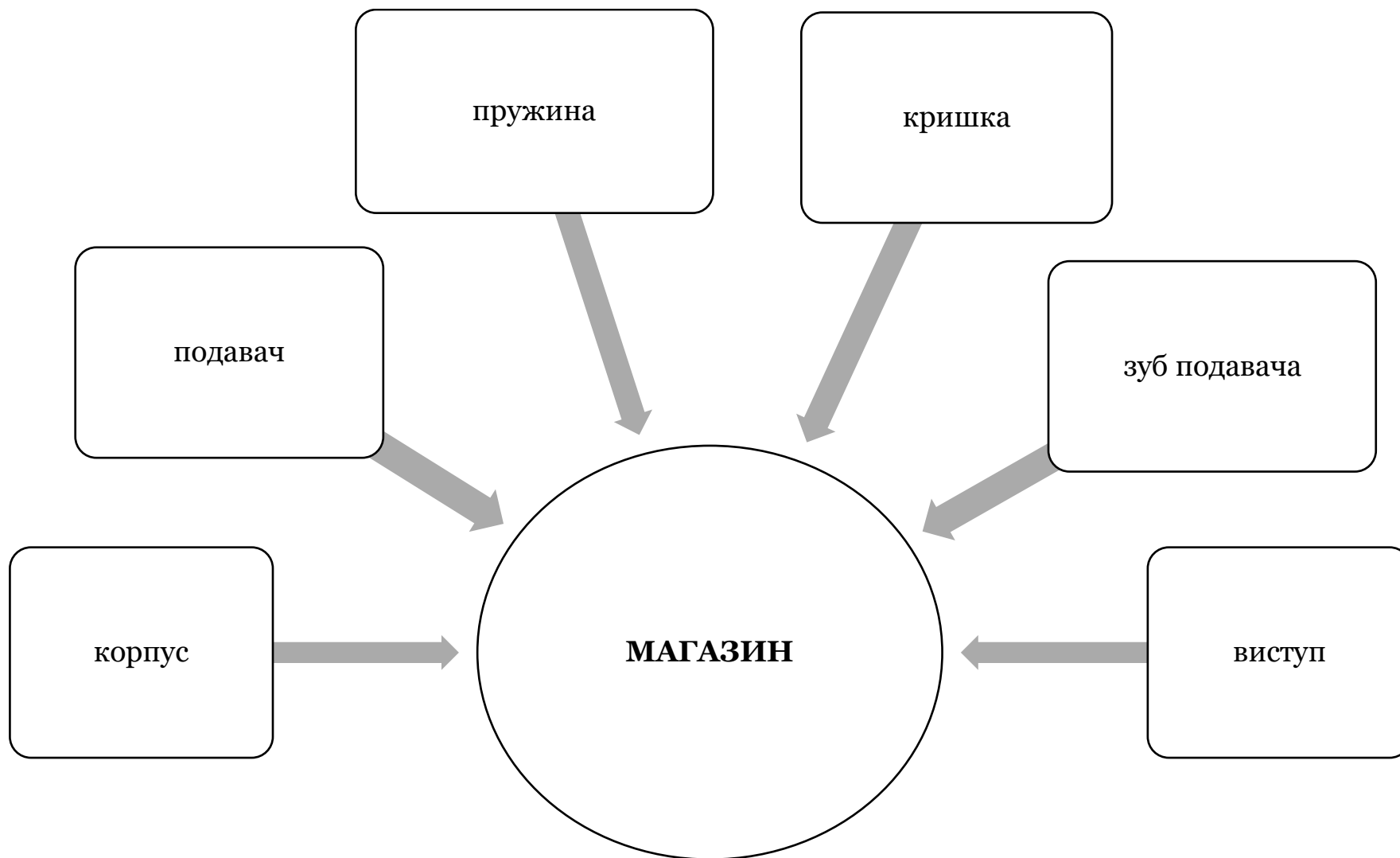
широке перо

вузьке перо

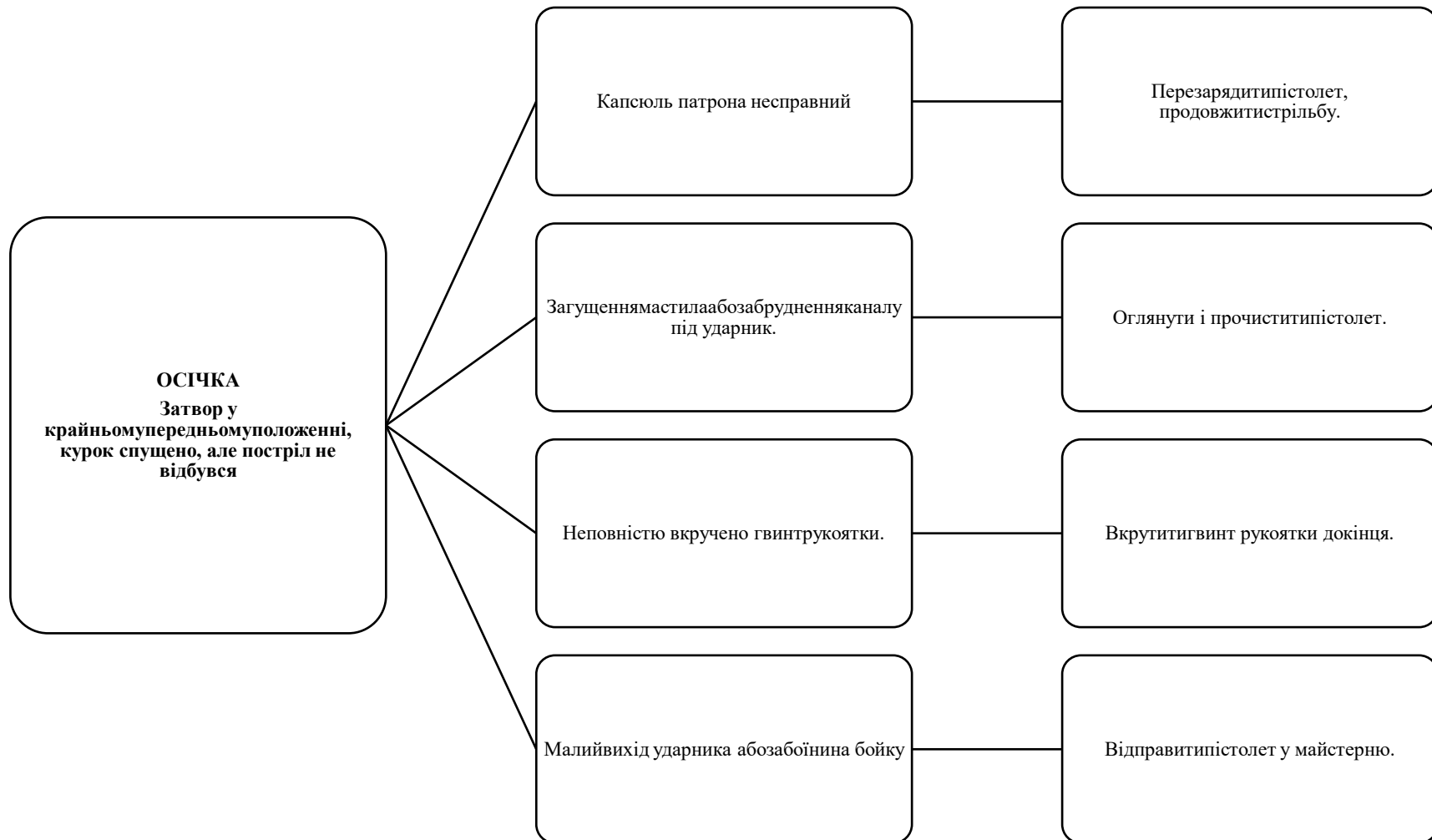
відбійний кінець

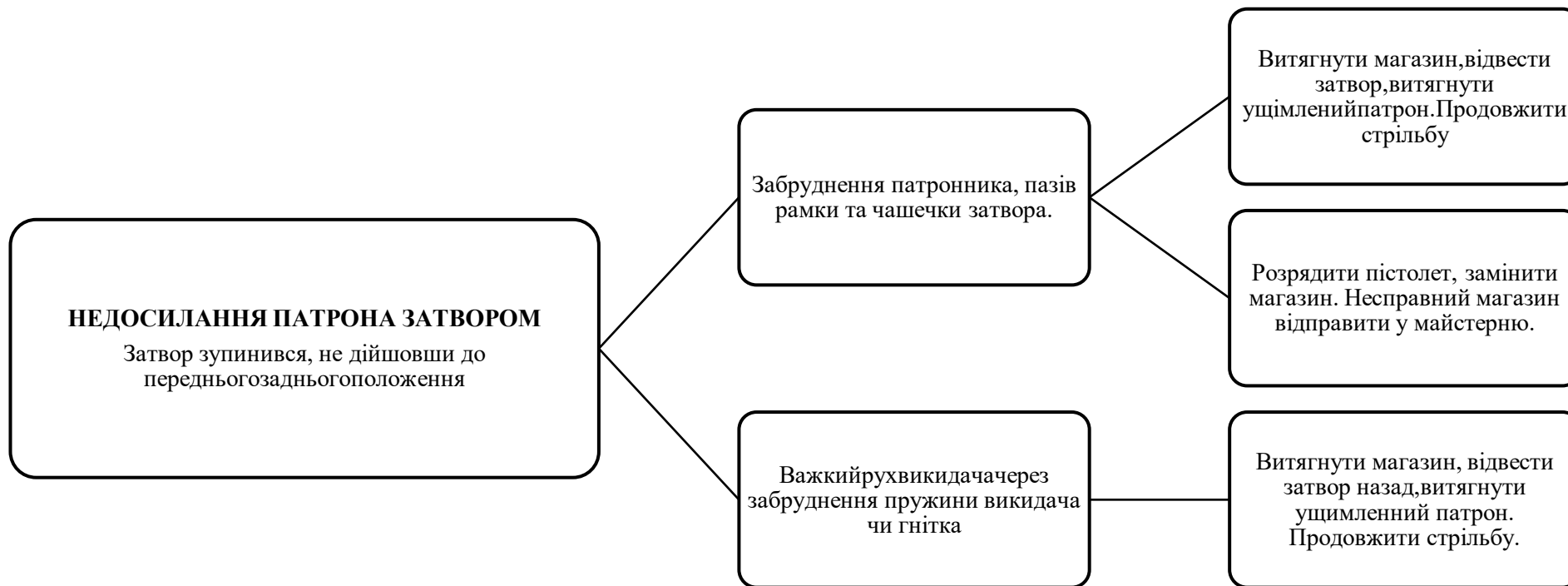
отвір

заціпка магазина

ЗАТРИМКИ ПРИ СТРІЛЬБІ З ФОРТ-12 ТА СПОСОБИ ЇХ УСУНЕННЯ

АВТОМАТИЧНА СТРІЛЬБА

Відправити в ремонтну
майстерню

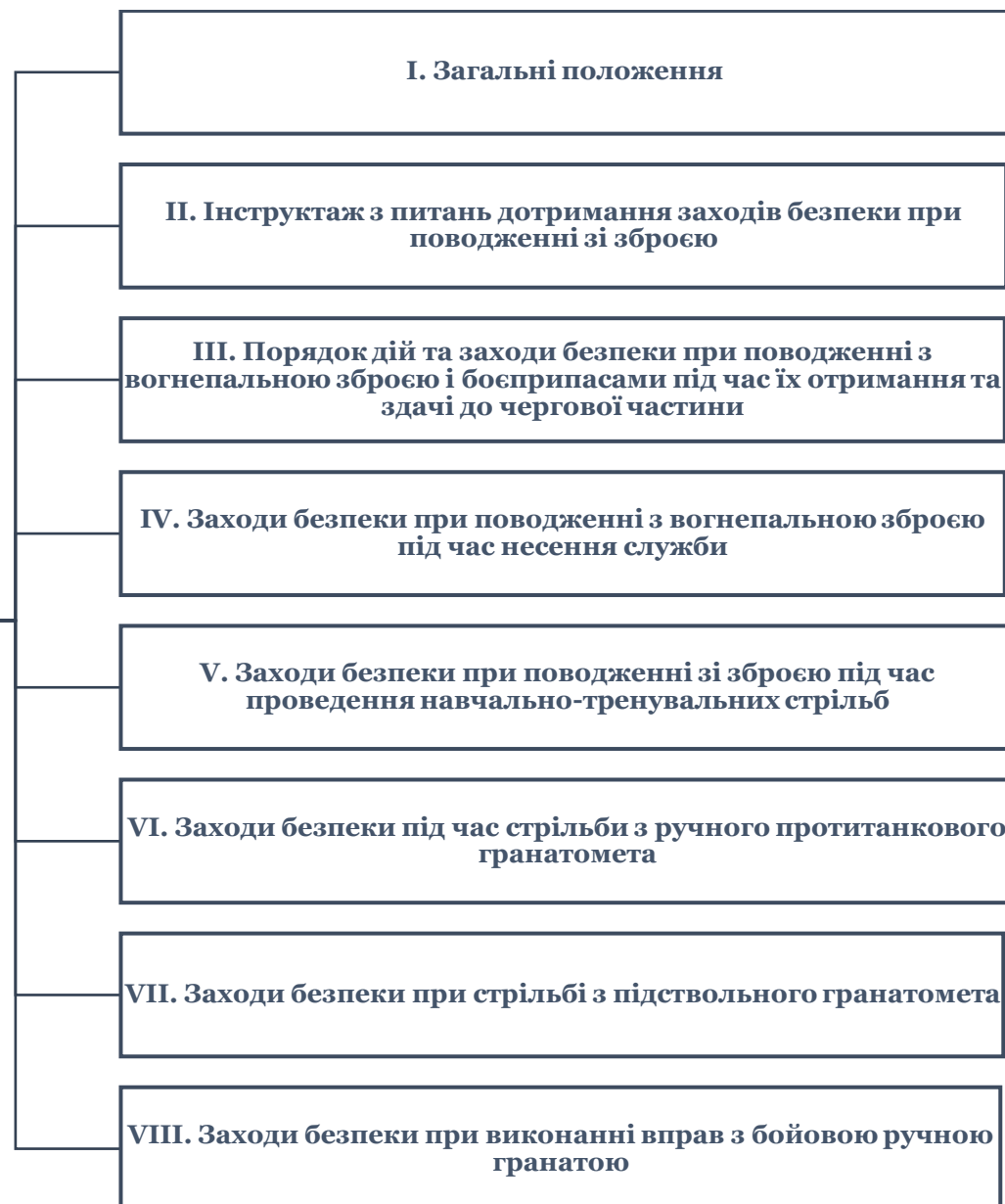
Злам
відокремлювача

Злам бойового
виступу куптка
або шептала

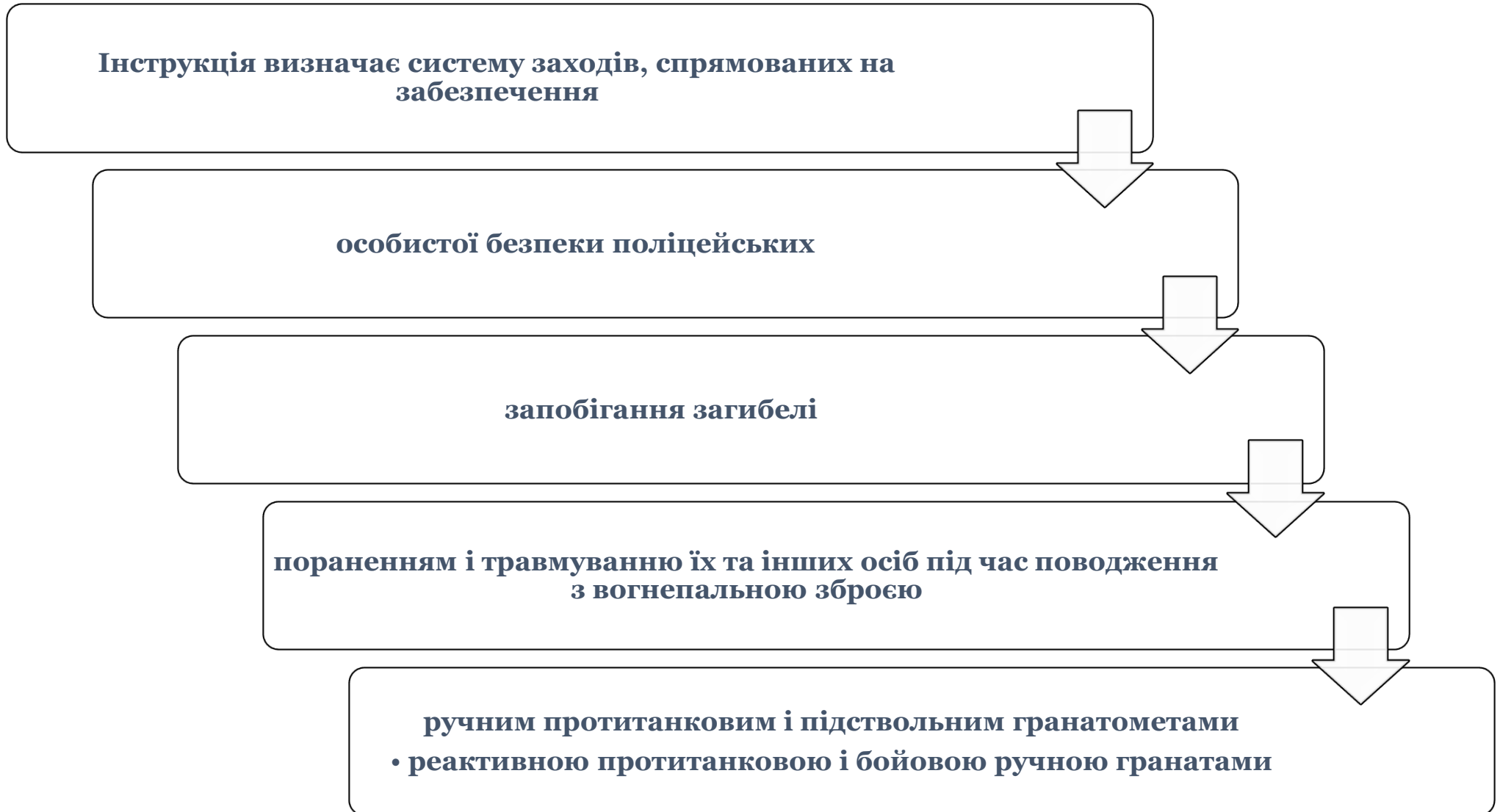
Ослаблення або
поломка пружини
шептала

**9. “ІНСТРУКЦІЯ ІЗ ЗАХОДІВ БЕЗПЕКИ ПРИ ПОВОДЖЕННІ ЗІ ЗБРОЄЮ”
НАКАЗ МВС УКРАЇНИ №70 ВІД 01.02.2016**

**Наказ Міністерства
внутрішніх справ
України
від 01.02.2016
№ 70 «Про
затвердження
Інструкції із заходів
безпеки при
поводженні зі
зброєю»**

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Забезпечення особистої безпеки поліцейськими при поводженні зі зброєю є складовою частиною службової діяльності органів (закладів, установ) поліції і здійснюється під час:

1) вивчення матеріальної частини зброї, навчання правил та порядку її застосування і використання, заходів безпеки при поводженні зі зброєю і влучній стрільбі в закладах (установах) та за місцем служби в системі службової підготовки;

2) закріплення за поліцейськими вогнепальної зброї;

3) отримання і здачі зброї в черговій частині органу (закладу, установи) поліції;

6) постійного зберігання та носіння вогнепальної зброї і боєприпасів поліцейськими;

9) перевірок наявності та організації зберігання зброї і боєприпасів.

4) виконання службових обов'язків поліцейськими з протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку;

7) чищення зброї;

5) проведення навчально-тренувальних стрільб;

8) вилучення зброї та боєприпасів;

Основні правила дотримання заходів безпеки при поведженні зі зброєю:

кожен поліцейський повинен знати та точно виконувати встановлені цією Інструкцією заходи безпеки при поведженні зі зброєю та боєприпасами.

безпека при стрільбі (метанні гранат) забезпечується точним виконанням вимог, що встановлені цією Інструкцією, а також правильною організацією практичних стрільб та дисциплінованістю їх учасників;

Вогнепальна зброя закріплюється за поліцейським, який склав

Присягу на вірність Українському народові, завершив навчання у закладі (установі) та/або пройшов первинну професійну підготовку і направлений для подальшого проходження служби, а також склав заліки із знання матеріальної частини зброї, порядку і правил її застосування, заходів безпеки при поводженні з нею, виконав норматив з вогневої підготовки та вправу зі стрільби.

**Поліцейський,
за яким
закріплена
вогнепальна
зброя,
зобов'язаний:**

знати та точно виконувати вимоги, встановлені Інструкцією;

забезпечити зберігання зброї і підтримувати її у справному та змащеному стані;

отримавши вогнепальну зброю та боєприпаси

під час виконання службових обов'язків, проведення практичних стрільб постійно контролювати наявність отриманої зброї (боєприпасів) та не допускати випадіння її або витягування з кобури (спеціального спорядження) іншими особами;

здати зброю і боєприпаси до чергової частини органу (закладу, установи) поліції негайно після виконання службових обов'язків. У разі неможливості своєчасного прибуття до органу (закладу, установи) поліції повідомити про це безпосереднього керівника і далі діяти за його наказом.

**Перевірка в
поліцейських рівня
знань із заходів безпеки
при поводженні зі
зброєю відображається
у внутрішній
документації органу
(закладу, установи)
поліції та проводиться,
зокрема:**

перед призначенням на вищу посаду, закріпленням вогнепальної зброї;

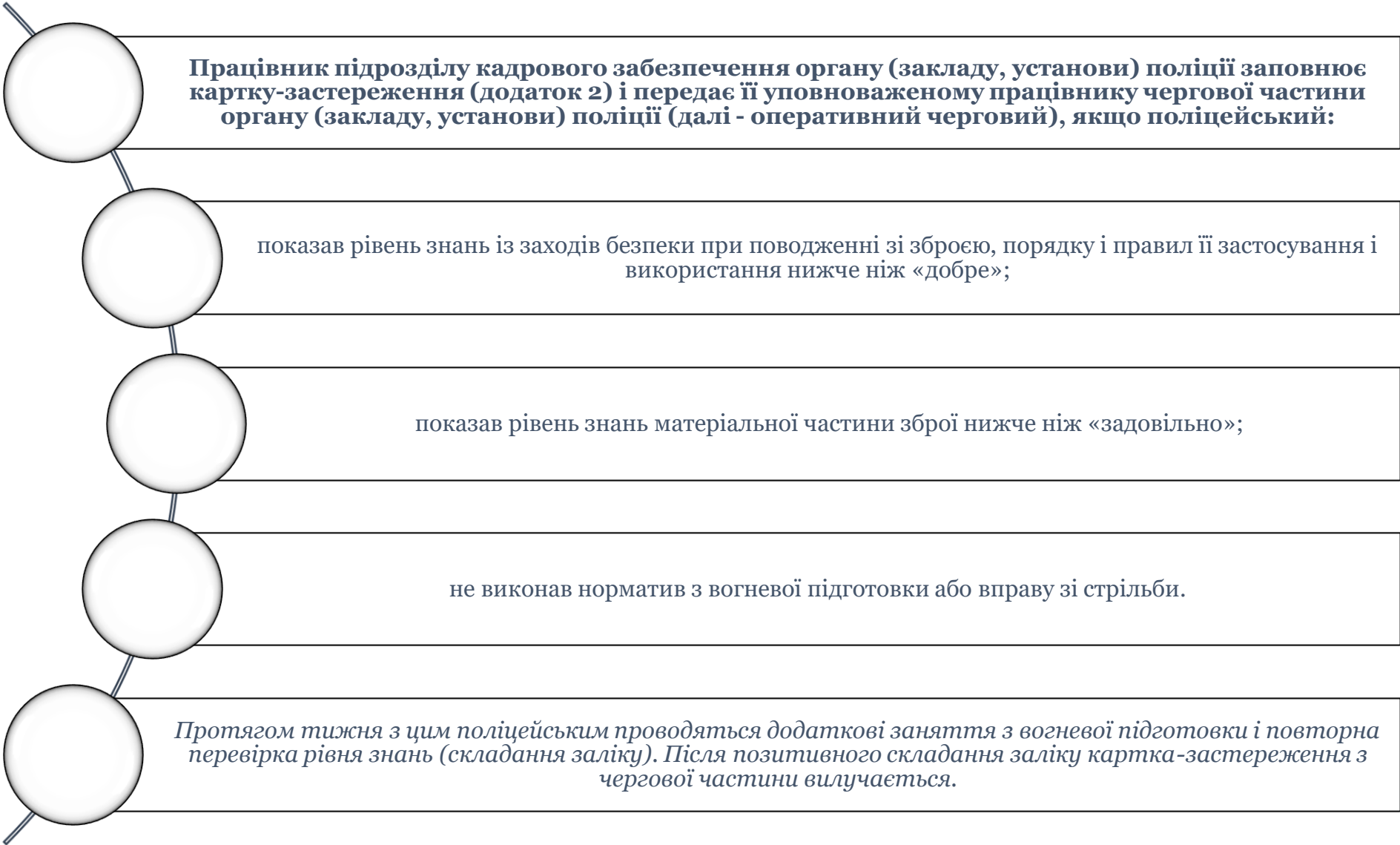
під час інструктажів поліцейських перед заступанням на службу, виконанням службових обов'язків з протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку;

під час перевірки несення служби поліцейськими органами (закладів, установ) поліції;

перед проведенням практичних стрільб;

не рідше двох разів на рік комісією, яка призначається наказом керівника органу (закладу, установи) поліції. Результати перевірки знань поліцейських оформляються протоколом засідання комісії з перевірки рівня знань із заходів безпеки при поводженні з вогнепальною зброєю

під час проведення підсумкової перевірки рівня службової підготовленості поліцейських за результатами навчального року, комплексних інспектувань, контрольних та цільових перевірок органу (закладу, установи) поліції.

Працівник підрозділу кадрового забезпечення органу (закладу, установи) поліції заповнює картку-застереження (додаток 2) і передає її уповноваженому працівнику чергової частини органу (закладу, установи) поліції (далі - оперативний черговий), якщо поліцейський:

показав рівень знань із заходів безпеки при поводженні зі зброєю, порядку і правил її застосування і використання нижче ніж «добре»;

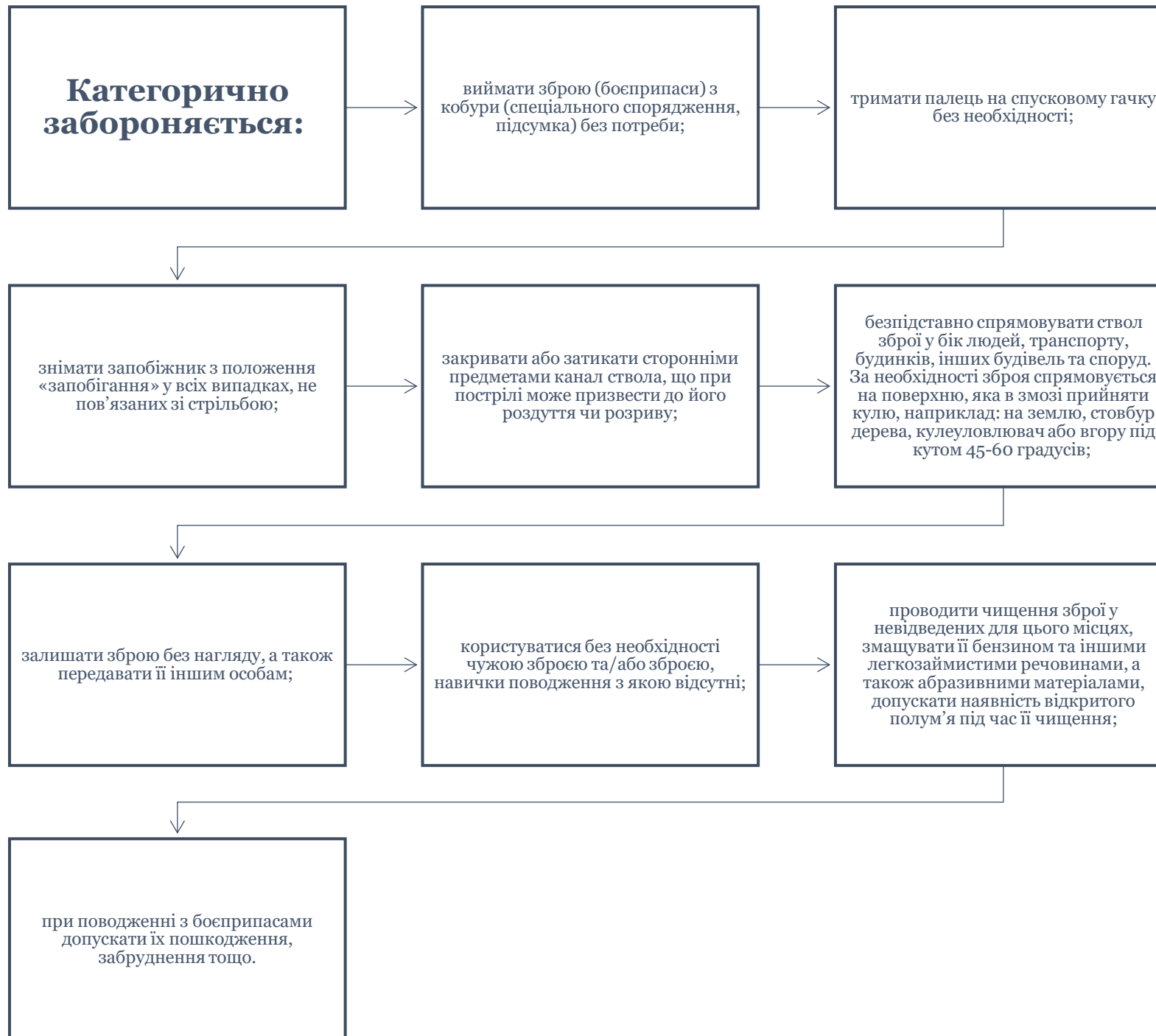
показав рівень знань матеріальної частини зброї нижче ніж «задовільно»;

не виконав норматив з вогневої підготовки або вправу зі стрільби.

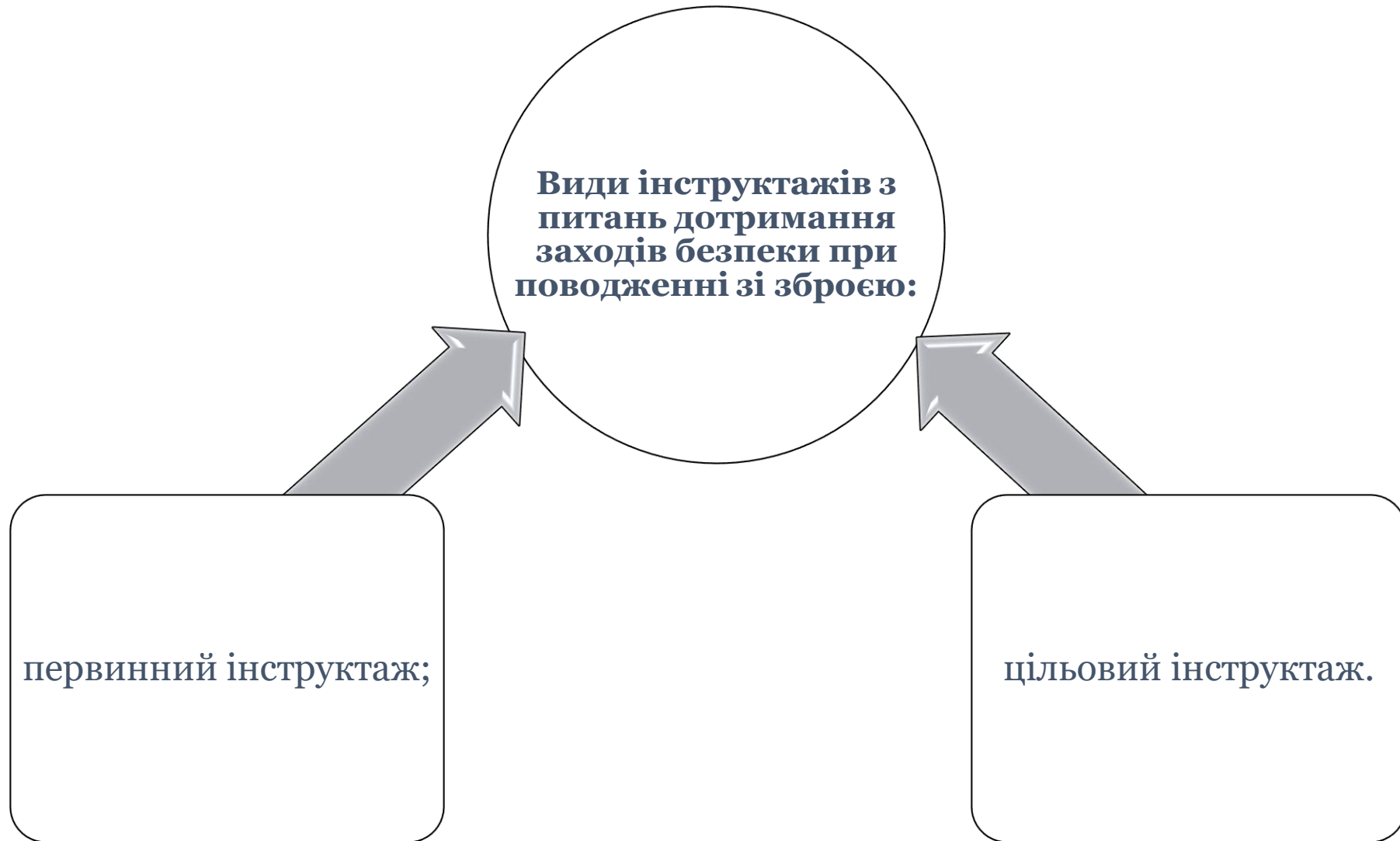
Протягом тижня з цим поліцейським проводяться додаткові заняття з вогневої підготовки і повторна перевірка рівня знань (складання заліку). Після позитивного складання заліку картка-застереження з чергової частини вилучається.

**Організація занять і
перевірка рівня знань у
поліцейських заходів
безпеки при поводженні
зі зброєю покладаються**

**на керівника органу
(закладу, установи) поліції**

II. ІНСТРУКТАЖ З ПИТАНЬ ДОТРИМАННЯ ЗАХОДІВ БЕЗПЕКИ ПРИ ПОВОДЖЕННІ ЗІ ЗБРОЄЮ

**Первинний
інструктаж
проводять:**

керівник (заступник
керівника,
уповноважена особа
від керівництва) органу
(закладу, установи)
поліції;

працівник підрозділу
професійного
навчання, інструктор з
особистої безпеки,
викладач профільної
кафедри (циклу).

Первинний інструктаж проводиться з поліцейськими, які:

щойно призначені на посаду до органу (закладу, установи) поліції

зараховані на курси первинної професійної підготовки;

зараховані на навчання до закладу (установи) або прибули до органу (закладу, установи) поліції для проходження стажування (практики).

Цільовий інструктаж проводиться з поліцейськими перед:

виконанням службових завдань, пов'язаних із можливим застосуванням або використанням зброї;

проведенням спеціальних операцій;

проведенням практичних стрільб;

проведенням командно-штабних навчань;

відрядженням з вогнепальною зброєю.

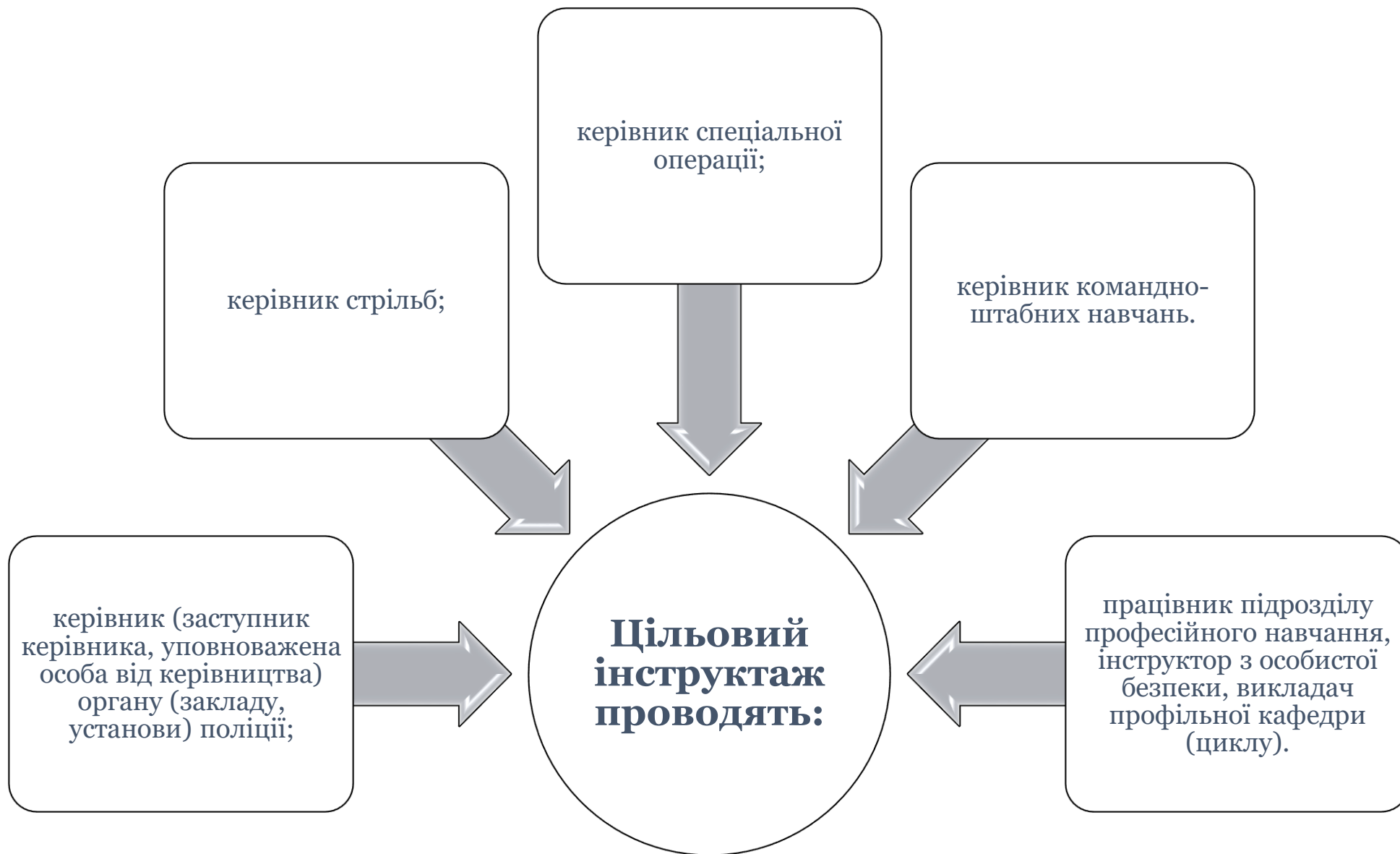
Цільовий інструктаж проводиться з поліцейськими перед:

виконанням службових завдань, пов'язаних із можливим застосуванням або використанням зброї;

проведенням спеціальних операцій;

проведенням практичних стрільб;

проведенням командно-штабних навчань;
• відрядженням з вогнепальною зброєю.

Місце проведення цільового інструктажу визначається особою, яка його проводить, виходячи з конкретного завдання.

- Цільовий інструктаж завершується перевіркою рівня знань, а саме: усним опитуванням знання матеріальної частини зброї, правил та порядку її застосування і використання, заходів безпеки при поводженні з нею, основ, правил і прийомів стрільби, а також перевіркою набутих навичок безпечного поводження зі зброєю. Рівень знань перевіряє особа, яка проводила інструктаж.

Запис про проведення первинного (цільового) інструктажу робить особа, яка його проводила, у журналі реєстрації інструктажів з питань дотримання заходів безпеки при поводженні зі зброєю

- Журнал має бути прошнурований, пронумерований, скріплений печаткою, зареєстрований у відповідному підрозділі та зберігатися в черговій частині органу (закладу, установи) поліції

III. ПОРЯДОК ДІЙ ТА ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ ПРИ ПОВОДЖЕННІ З ВОГНЕПАЛЬНОЮ ЗБРОЄЮ І БОЄПРИПАСАМИ ПІД ЧАС ЇХ ОТРИМАННЯ ТА ЗДАЧІ ДО ЧЕРГОВОЇ ЧАСТИНИ

При огляді зброї необхідно перевірити:

відповідність номерів на затворі, запобіжнику та магазинах номеру на рамці пістолета (відповідність номерів на ствольній коробці, затворній рамі з газовим поршнем номеру на кришці ствольної коробки автомата);

відсутність на металевих частинах зброї нальоту, іржі, бруду, подряпин, тріщин;

справність частин зброї;

стан утримання магазину в основі рукоятки (ствольної коробки);

чистоту каналу ствола.

При огляді патронів необхідно перевірити:

відсутність на гільзах іржі й зеленого нальоту, особливо на капсулі, ум'ятин, подряпин, що перешкоджають входженню патрона до патронника;

чи не витягується куля з гільзи рукою, чи не виступає капсуль вище поверхні дна гільзи. Патрони з такими дефектами повинні бути відібрані і здані до чергової частини органу (закладу, установи) поліції;

відсутність навчальних патронів серед бойових.

Порядок здачі вогнепальної зброї і боєприпасів

Вогнепальна зброя і боєприпаси після виконання службових обов'язків або в разі відсутності потреби негайно здаються на зберігання до чергової частини органу (закладу, установи) поліції.

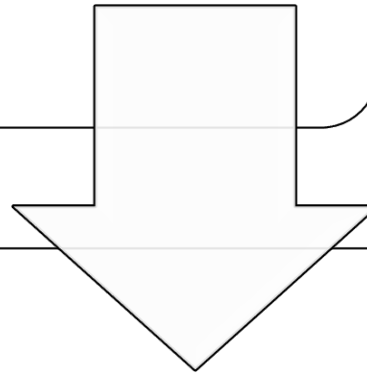
Про необхідність здачі зброї та боєприпасів поліцейськими керівник (заступник керівника, уповноважена особа від керівництва) органу (закладу, установи) поліції повідомляє оперативного чергового, який їх приймає.

З дозволу оперативного чергового під контролем керівника (заступника керівника, уповноваженої особи від керівництва) органу (закладу, установи) поліції поліцейські по одному заходять до спеціально обладнаної кімнати чергової частини для здачі зброї та боєприпасів, проводять розряджання зброї і здають її та боєприпаси оперативному черговому.

Розряджання зброї проводиться біля кулеуловлювача, при цьому ствол зброї повинен бути спрямований в його напрямку.

При прийманні від поліцейського вогнепальної зброї і боєприпасів оперативний черговий звіряє їх номери і кількість, візуально перевіряє їх стан (змащення), розкладає по встановлених для зберігання шафах та місцях і повертає картку-замісник.

Про факти втрати (затримки із здачею) вогнепальної зброї і боєприпасів поліцейськими оперативний черговий доповідає в установленому порядку керівнику (заступнику керівника, уповноваженій особі від керівництва) органу (закладу, установи) поліції і далі діє за його вказівкою відповідно до законодавства.

IV. ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ ПРИ ПОВОДЖЕННІ З ВОГНЕПАЛЬНОЮ ЗБРОЄЮ ПІД ЧАС НЕСЕННЯ СЛУЖБИ

Вогнепальна зброя та боєприпаси до неї видаються поліцейському під його особисту відповідальність, який зобов'язаний

берегти і підтримувати в належному стані
передану йому в користування вогнепальну зброю
(боєприпаси)

обачливо поводитися з нею (ними) відповідно до
вимог Інструкції.

Керівник (заступник керівника, уповноважена особа від керівництва) органу (закладу, установи) поліції під час проведення інструктажу наряду, що заступає на службу, в обов'язковому порядку перевіряє

знання поліцейськими матеріальної частини виданої їм зброї

правил та порядку її застосування і використання

заходів безпеки при поводженні з нею

під час перевірок несення служби поліцейськими перевіряє наявність у них зброї (боєприпасів) та дотримання правил її носіння

У однострої необхідно пістолет носити в кобурі з пістолетним ремінцем на надійно застебнутому поясному ремені, при цьому кобура повинна знаходитися спереду, з лівого або правого боку

автомат носити на автоматному ремені

У цивільному одязі зброю необхідно носити на спеціальному спорядженні з дотриманням заходів запобігання її випаданню або витягуванню іншими особами.

в положенні «на плечі»

«на грудях»

«на ремні»

«за спиною»

Під час несення служби поліцейським слід постійно контролювати наявність отриманої зброї, а саме:

перед застосуванням заходів фізичного впливу, спеціальних засобів, подоланням перешкод, якщо пістолет був оголений, необхідно увімкнути на ньому запобіжник, покласти в кобуру (спеціального спорядження) та вжити заходів, які б унеможливили його втрату;

після застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів, подолання перешкод, падіння, виходу з місця значного скупчення людей, міського та іншого транспорту слід негайно перевірити наявність зброї, а також стан кобури (спеціального спорядження, автоматного ременя).

Під час несення служби категорично забороняється:

проводити розбирання зброї;

вимикати запобіжник, досилати патрон до патронника, якщо в застосуванні чи використанні зброї немає необхідності. Недбале або необережне поводження зі зброєю, особливо якщо патрон знаходиться в патроннику, може призвести до випадкового пострілу;

від'єднувати магазин від зброї та виймати з нього патрони.

V. ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ ПРИ ПОВОДЖЕННІ ЗІ ЗБРОЄЮ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНИХ СТРІЛЬБ

Організація і проведення з поліцейськими навчально-тренувальних стрільб здійснюються відповідно до вимог

нормативно-правових актів Міністерства внутрішніх справ України

організаційно-розпорядчих актів Національної поліції України

перевіряє рівень знань поліцейськими матеріальної частини зброї

Поліцейські, які не засвоїли правил та порядку застосування і використання зброї, заходів безпеки при поводженні з нею, до проведення стрільб не допускаються

Керівник стрільб (інструктор з особистої безпеки) перед кожним практичним заняттям з використанням зброї

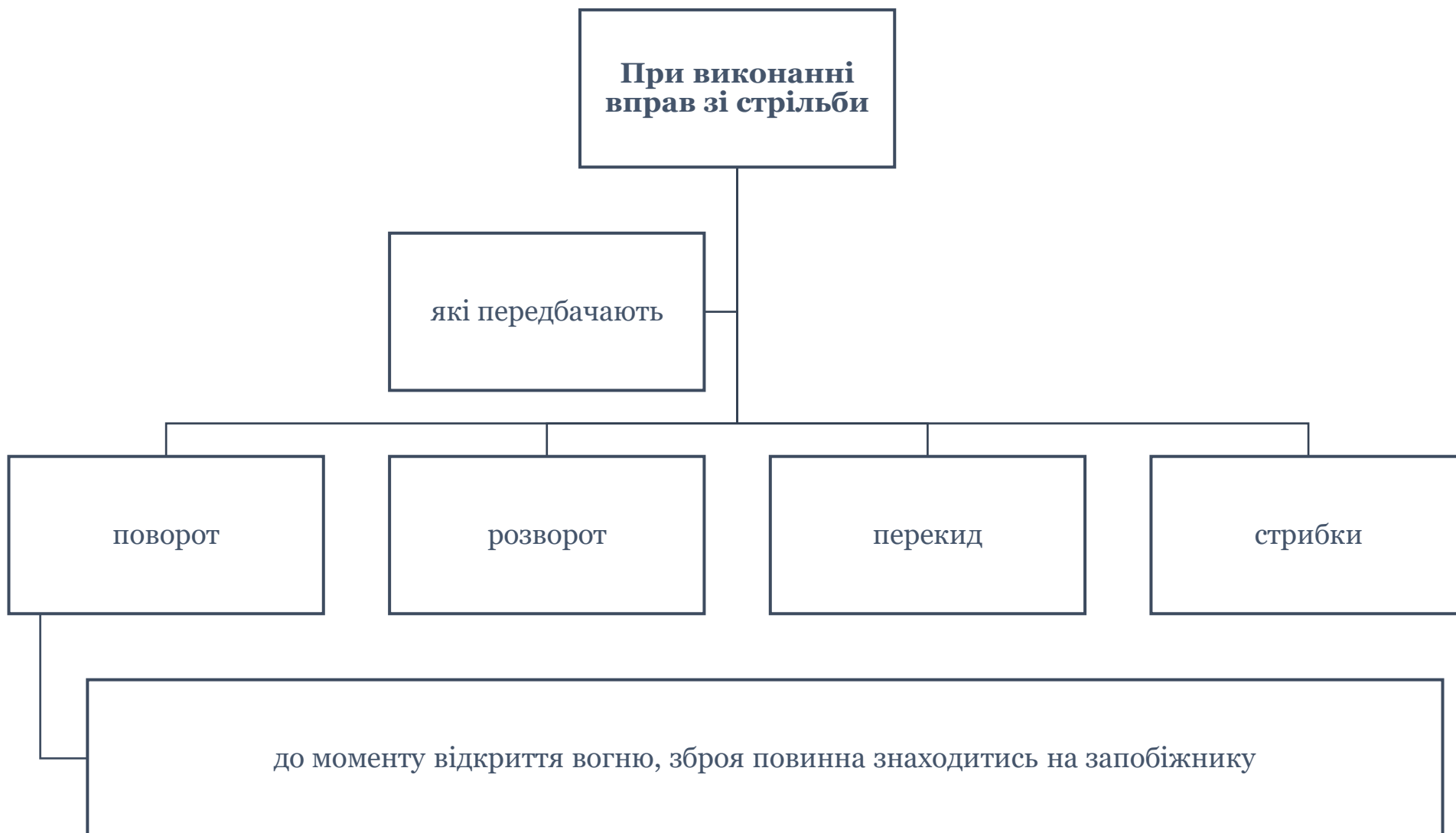
правил та порядку її застосування і використання

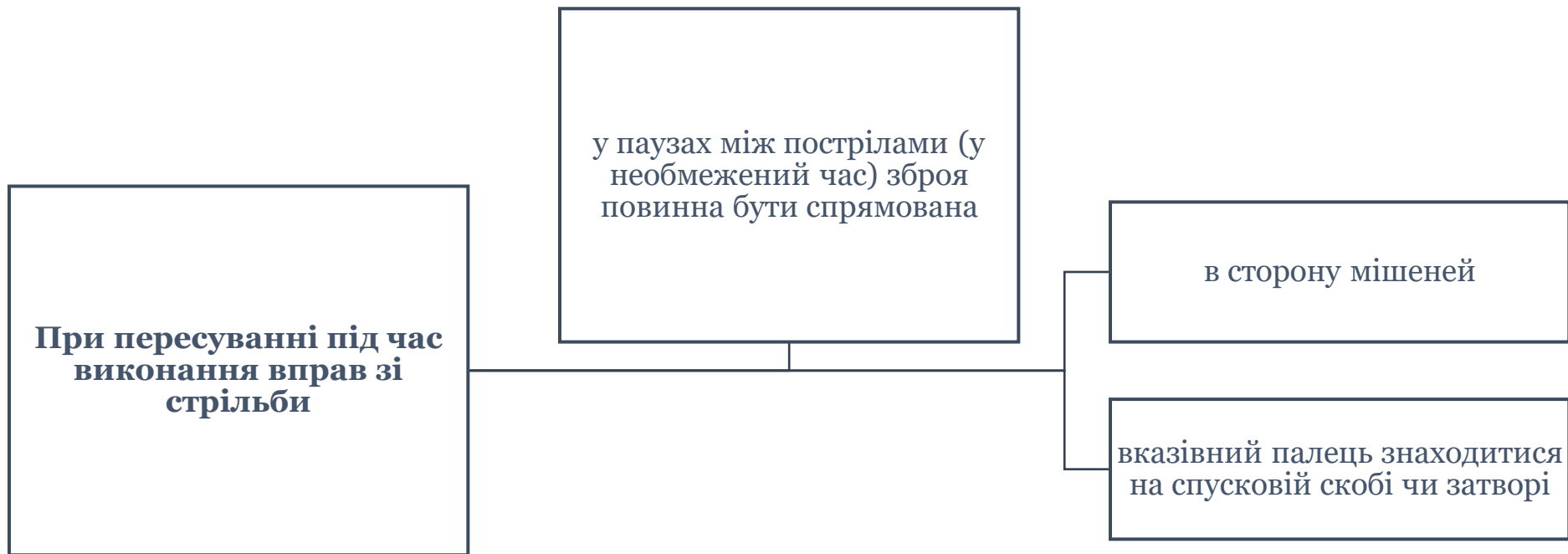
заходів безпеки при поводженні з нею

Перед початком стрільб ретельно оглядається територія стрільбища (тиру).

У разі проведення стрільб на стрільбищі виставляється наглядач, наряд оточення та призначається старший наряду оточення.

За необхідності призначаються показувачі мішеней, у яких керівник стрільб обов'язково перевіряє знання заходів безпеки та їх обов'язків, після чого старший наряду оточення та показувачі мішеней розводяться по місцях виконання обов'язків і перевіряється зв'язок з ними.

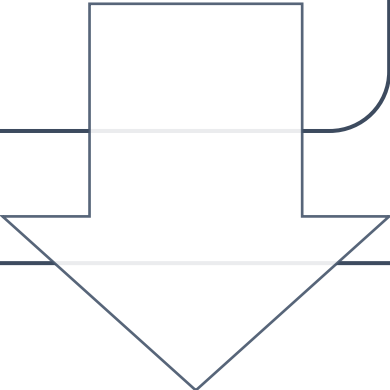
Вести вогонь у тирі (на стрільбищі) дозволяється тільки після команди «Вогонь!» («Старт!»)

У період від команди «Відбій!» до команди «Вогонь!» будь-кому забороняється перебувати на рубежі відкриття вогню, підходити та торкатися зброї і боєприпасів, що там знаходяться

Дозвіл на відкриття вогню дає виключно керівник стрільб

Стрільба зупиняється за командою «Відбій!» («Стоп!» або «Стій! Припинити вогонь!»)

Стрільба з ручного протитанкового та підствольного гранатометів, а також виконання вправ з бойовою ручною гранатою проводяться виключно на стрільбищі (полігоні).

Під час проведення навчально-тренувальних стрільб використовуються протишумові навушники та захисні окуляри.

Ведення вогню повинно бути терміново припинено кожним стріляючим самостійно або за командою керівника стрільби у випадках:

появи людей, машин, тварин у зоні ведення вогню, низьколітаючих літальних апаратів над районом проведення стрільби;

підняття білого прапора (у темну пору доби - увімкнення світла ліхтаря білого кольору) на командному пункті чи бліндажі (укритті), подачі сигналу ракети білого кольору;

виникнення пожежі під час стрільби;

втрати орієнтира під час проведення стрільби в темну пору доби.

Під час виконання вправи зі стрільби категорично забороняється:

заряджати зброю бойовими чи холостими патронами без команди керівника стрільб;

виймати зброю з кобури (чохла) без дозволу керівника стрільб;

спрямовувати зброю (незалежно від того, заряджена вона чи ні) у бік людей та місця, де вони можуть перебувати;

відкривати вогонь без команди керівника стрільб, у небезпечних напрямках, з несправної зброї та коли піднято білий прапор (увімкнено світло ліхтаря білого кольору) на командному пункті;

одягати, поправляти та знімати протишумові навушники і захисні окуляри зі зброєю в руках, а також після команди «Вогонь!» («Старт!»);

залишати зброю (боєприпаси) на рубежі відкриття вогню та передавати іншим особам без дозволу керівника стрільб.

VI. ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС СТРІЛЬБИ З РУЧНОГО ПРОТИТАНКОВОГО ГРАНАТОМЕТА

У всіх випадках ведення вогню забороняється:

допускати до стрільби осіб, які не засвоїли теоретичного розділу прийомів стрільби, порядку виконання вправи та правил поводження з гранатометом і пострілами;

упирати казенну частину гранатомета в будь-які предмети або в ґрунт, відстань між казенним зрізом і стінкою окопу або іншого укриття повинна бути не менше 2 метрів;

вести вогонь з гранатомета, ствол якого засмічений брудом, снігом, піском тощо;

торкатись гранат, які після стрільби не розірвалися, такі гранати підлягають знищенню на місці їх падіння.

При стрільбі реактивною протитанковою гранатою забороняється:

допускати до пускового пристрою (гранат) осіб, які не вивчили їх тактико-технічні характеристики та вимоги заходів безпеки;

переключати (без потреби) пусковий пристрій з похідного положення в бойове;

переводити пусковий пристрій з бойового положення в похідне;

проводити розбирання або будь-які ремонтні роботи, а також витягувати гранату з пускового пристрою;

розводити і зводити труби з похідного положення в бойове до стрільби (при стрільбі з одноразових гранатометів).

**При поводженні з
реактивною
протитанковою
гранатою
необхідно**

зберігати гранати відповідно до правил збереження боєприпасів;

транспортувати гранати тільки в закупорці і не допускати їх падіння;

не завдавати ударів і механічних пошкоджень;

у разі невикористання гранати (з розведеними трубами) реактивні протитанкові гранати розряджати пострілом у бік цілей (мішеней);

розводити труби пускового пристрою безпосередньо перед стрільбою;

не занурювати пусковий пристрій у воду.

VII. ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ ПРИ СТРІЛЬБІ З ПІДСТВОЛЬНОГО ГРАНАТОМЕТА

У всіх випадках, коли стрільба з гранатомета не виконується, гранатомет повинен стояти на запобіжнику

Необхідно оберегати ствол гранатомета від попадання в нього води, піску, бруду та інших сторонніх предметів

Забороняється проводити із зарядженим гранатометом дії, не пов'язані з виконанням пострілу

У разі виникнення затримки, не змінюючи напрямок ствола гранатомета, слід доповісти керівнику стрільб

Розрядження проводиться виключно фахівцями вибухотехнічного підрозділу або працівниками, які мають відповідні навички поводження з гранатометом

Розряджати гранатомет необхідно тільки після постановки його на запобіжник. При цьому ствол гранатомета повинен бути спрямований у бік цілі (мішені)

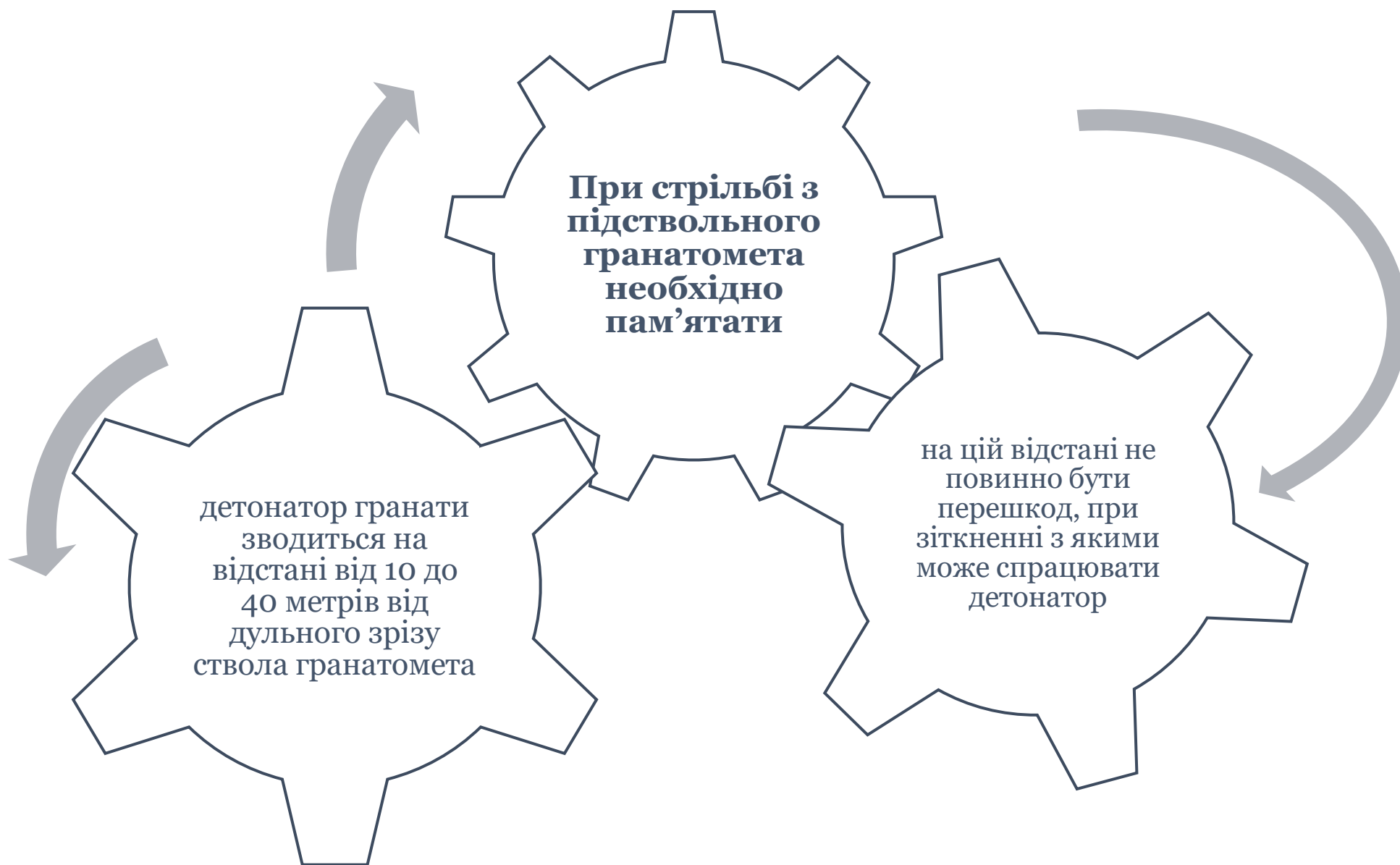
Стрільба з гранатомета забороняється:

якщо на автомат не встановлено направляючий стрижень поворотної пружини з клямкою і потиличник з ременем, які знаходяться в комплекті гранатомета;

при кутах піднесення більше 80 градусів;

при складеному прикладі автоматів АКМС і АКС-74У (зброї із аналогічною будовою);

з приєднаним до автомата багнетом.

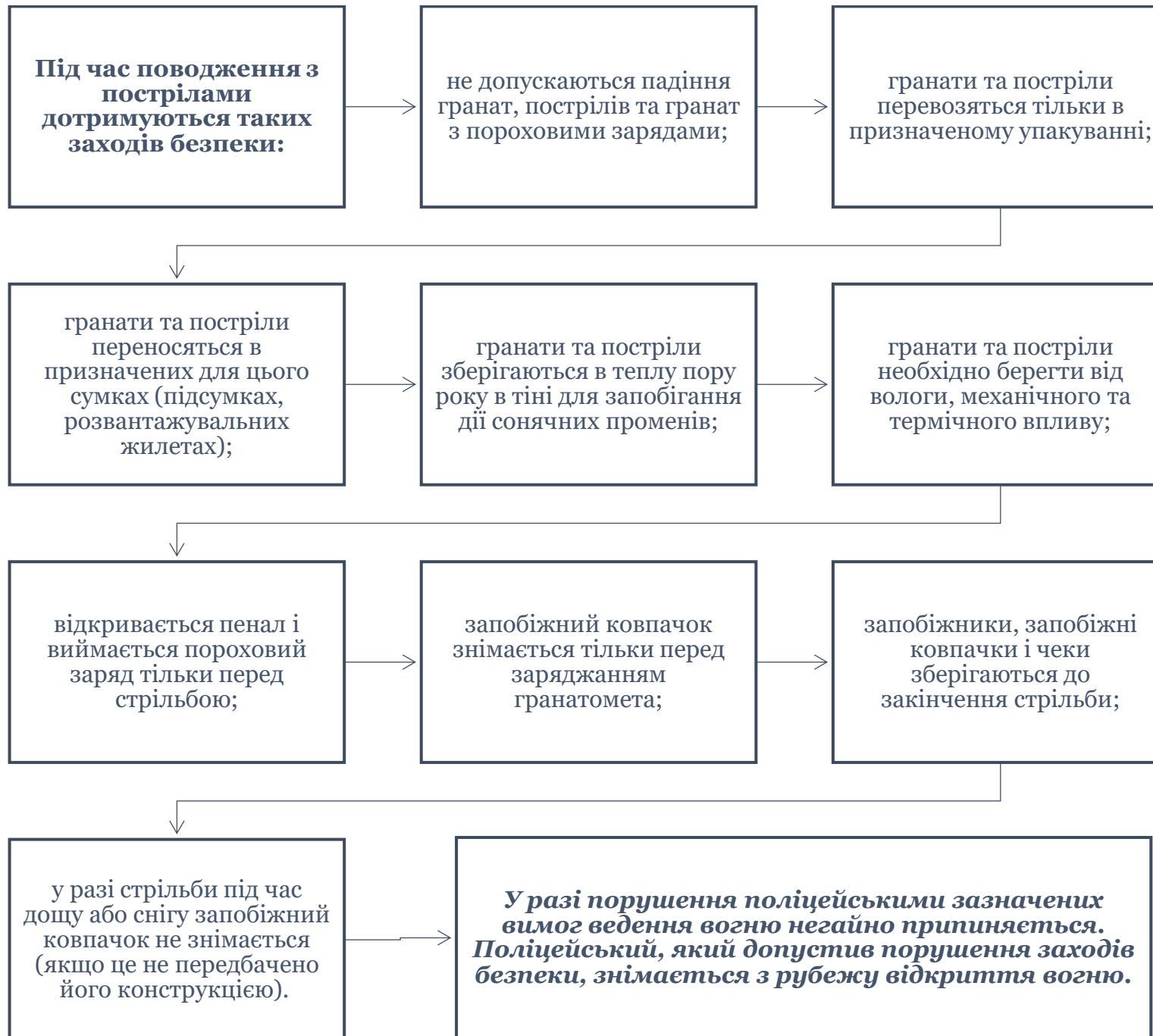
Під час поводження з пострілами забороняється:

піддавати гранати механічному та термічному впливам;

здійснювати будь-яке розбирання пострілів та їх елементів;

використовувати для стрільби гранати, які мають зелений наліт або вм'ятини на капсулі, тріщини або вм'ятини на детонаторі, корпусі, дні гранати, а також мають проколи кільця з фольги, установленого всередині втулки металюного заряду

використовувати для стрільби гранати, пошкоджені після падіння, та торкатися гранат, які не розірвалися після стрільби. Вони підлягають знищенню на місці їх падіння з дотриманням відповідних запобіжних заходів.

VIII. ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ ПРИ ВИКОНАННІ ВПРАВ З БОЙОВОЮ РУЧНОЮ ГРАНАТОЮ

Під час поводження з бойовими гранатами забороняється:

заряджати та розряджати гранати без команди та без нагляду керівника стрільб;

розбирати гранати та усувати несправності;

переносити гранати не в гранатних сумках (підсумках, розвантажувальних жилетах) та/або за кільце запобіжної чеки;

торкатися гранат, що не розірвалися.

**Для вивчення будови гранат,
приймів і правил їх кидання
використовують**

навчальні

**навчально-
імітаційні
гранати**

плакати

ОСНОВНІ НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ, ЩО РЕГЛАМЕНТУЮТЬ ПОРЯДОК ПОВОДЖЕННЯ ЗІ ЗБРОЄЮ, ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ СТРІЛЬБ, ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЗНАНЬ З ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ

1. Про національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 року №850-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. - №40-41. – Ст.379 (з наступними змінами та доповненнями)
2. Про затвердження Інструкції із заходів безпеки при поводженні зі зброєю : Наказ МВС України від 01 лютого 2016 року №70 // Офіційний вісник України. – 2016. - №19. – Ст. 30
3. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України : Наказ МВС України від 26 січня 2016 року №50 // Офіційний вісник України. – 2016. - №22. – Ст. 42
4. Про затвердження Курсу стрільб для поліцейських та норм витрат боєприпасів, пострілів, вибухових пакетів і гранат поліцейськими під час проведення практичних стрільб : Наказ НПУ від 20 вересня 2016 року №900 // [Електронний ресурс] http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/MF16065.html

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ ТА АБРЕВІАТУР

МВС – Міністерство внутрішніх справ
НПУ – Національна поліція України
АВ – автоматичний вогонь
АК – автомат Калашникова
АКМ – автомат Калашникова модернізований
АКМС – модифікація автомата
КС – курс стрільб
КП – контрольний пункт
ОД – одиночний вогонь
ПГ – постріл гранатомета
ПМ – пістолет Макарова
РГД – ручна граната дистанційна
РГН – ручна граната наступальна
РГО – ручна граната оборонна
РКГ – ручна кумулятивна граната
РПГ – ручний протитанковий гранатомет
РКК – ручний кулемет Калашникова
СЗ – стрілецька зброя
УЗРГМ – уніфікований запал ручної гранати модернізований

ЛІТЕРАТУРА

- 1.Про національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 року №850-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. - №40-41. – Ст.379 (з наступними змінами та доповненнями)
- 2.Про затвердження Інструкції із заходів безпеки при поводженні зі зброєю : Наказ МВС України від 01 лютого 2016 року №70 // Офіційний вісник України. – 2016. - №19. – Ст. 30
- 3.Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України : Наказ МВС України від 26 січня 2016 року №50 // Офіційний вісник України. – 2016. - №22. – Ст. 42
4. Про затвердження Курсу стрільб для поліцейських та норм витрат боєприпасів, пострілів, вибухових пакетів і гранат поліцейськими під час проведення практичних стрільб : Наказ НПУ від 20 вересня 2016 року №900 // [Електронний ресурс] http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MF16065.html

Відгуки та пропозиції щодо розміщення додаткової інформації та зміни структури навчального посібника можна надавати на кафедру адміністративно-правових дисциплін Донецького Юридичного інституту МВС України за телефоном _____ або на електронну адресу email:_____

Донецький юридичний інститут МВС України розпочав свою історію як навчальний заклад з 1961 року. 28 квітня 2016 року до 50-річного ювілею колектив інституту був нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України.

Девіз інституту: «Закон, обов'язок, людяність, честь!».

Мета, якій підпорядковано діяльність колективу – «Навчаємося, щоб захищати!»

У структуру інституту входять: АКАДЕМІЯ ПОЛІЦІЇ; ТРИ ФАКУЛЬТЕТИ: **факультет підготовки фахівців для підрозділів національної поліції** у складі якого функціонують три кафедри: адміністративно-правових дисциплін, кримінально-правових дисциплін та судових експертиз, спеціальних дисциплін та фізичного виховання; **юридичний факультет** у складі якого функціонують три кафедри: Державно-правових дисциплін та міжнародного права, цивільно-правових дисциплін та господарсько-правових дисциплін; **факультет заочного та дистанційного навчання; загальноінститутські кафедри:** соціально-гуманітарних дисциплін, загально-правових дисциплін, іноземних мов; науково-дослідна лабораторія з проблем діяльності правоохоронних органів та інші підрозділи.

В основі навчального процесу в Донецькому юридичному інституті МВС України лежить концепція безперервного навчання: курси підготовки абітурієнтів до вступу до ВНЗ – підготовка бакалаврів та магістрів – докторантура, аспірантура (ад'юнктура) – курси підвищення кваліфікації.

Навчання проводиться за освітніми ступенями «бакалавр», «магістр». Навчальний заклад має загалом III рівень акредитації, а за спеціальністю «Правознавство» має IV рівень акредитації. Інститут здійснює підготовку фахівців:

- за денною та заочною формою навчання *за державним замовленням;*
- за денною та заочною формою навчання *на контрактній основі.*

Інститут здійснює підвищення кваліфікації за акредитованими напрямками «Право» та підготовку до вступу у вищі навчальні заклади громадян України.

Прийом на навчання здійснюється за затвердженими щороку правилами:

Контакти:

Наші адреси:

50106, м. Кривий Ріг, вул. Степана Тільги, 21;

м. Кривий Ріг, вул. Співдружності, 92а;

м. Маріуполь, проспект Будівельників, 145.

Телефони: приймальня комісія: (067) 914 74 56, (099)956 31 08,
(0564)92 95 27

Електронна пошта: vstup.dui@i.ua

Факс: (0564) 92 96 07

Адреса офіційного сайту: www.dli.donetsk.ua

Студентська група Vkontakte: vk.com/dlidonetsku

Донецький юридичний інститут – це єдиний вищий навчальний заклад на території Криворіжжя, що здійснює підготовку докторів філософії та докторів наук у галузі знань «Право».

Підготовка докторів філософії та докторів наук здійснюється за такими науковими спеціальностями 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень; 12.00.05 – трудове право та право соціального забезпечення; 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право; 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право; 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність.

В інституті виходить фахове видання – збірник наукових праць «Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності», у якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата юридичних наук.

У юридичній клініці «Захисник» студенти та слухачі інституту мають можливість набути практичних навиків. Це благодійна організація в структурі інституту, чия діяльність спрямована на надання громадянам необхідного обсягу правових знань для вирішення різних життєвих ситуацій, а також правової допомоги людям, які потребують соціального захисту та підтримки.

Кожен громадянин може звернутися до клініки «Захисник» за безкоштовною юридичною консультацією за адресою: 50106, Дніпропетровська область, м. Кривий Ріг, вул. Степана Тільги (колишня вул. Революційна), 21.

В інституті діє **Наукове товариство студентів, курсантів, слухачів, аспірантів, ад'юнктів і молодих вчених**, яке є добровільним об'єднанням студентів, курсантів, слухачів, аспірантів, ад'юнктів і молодих вчених, що

забезпечують захист прав та інтересів осіб, які навчаються або працюють у вищому навчальному закладі, зокрема щодо питань наукової діяльності, підтримки наукових ідей, інновацій та обміну знаннями.

На курсах довузівської підготовки інституту надають послуги, пов'язані з підвищенням якості знань випускників загальноосвітніх навчальних закладів та підготовкою до вступу до вищих навчальних закладів України. Метою курсів є також профорієнтаційна робота, спрямована на пошук і залучення до навчання в інституті обдарованої молоді, забезпечення цільової підготовки до вступу в інститут найкращих випускників шкіл. Керівництво інституту гарантує випускникам курсів довузівської підготовки, за умов надання сертифікатів, що відповідають правилам прийому, вступ на денну або заочну форму навчання.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Голик Володимир Анатолійович,
Тулінов Валентин Сергійович**

ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА
теоретична частина
Альбом схем

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Текст наведено в авторській редакції